

el Pou de la gallina

www.elpou.cat

Revista manresana
d'informació
i opinió

Desembre 2011 - Núm. 271 - 4 €

50 anys de 'PLÁCIDO'

L'entrevista a Oriol Pérez, musicòleg i director de l'Auditori

aquesta és la **pasta** que
necessites per entrar
AL TEU PIS

ara

t'estalviem les

despeses de compra

Una oferta que ve tant de gust no la pots desaprofitar. Ara si compres un pis de CX Immobiliària t'estalviem, sobre el preu del pis publicat al nostre web, les despeses generades per la compravenda com ara el registre, la notaria, la gestoria, l'impost sobre actes jurídics documentats, l'IVA o l'ITP.

Promoció vàlida fins al 31/12/2011 oferta per CatalunyaCaixa Immobiliària, SAU (CIF A-60118098), en els seus habitatges comercialitzats a través del seu web. Consulta les condicions d'aquesta promoció a qualsevol de les nostres oficines o a www.cximmobiliaria.com. CatalunyaCaixa intervé en el finançament i sota els seus criteris de risc.

CX CatalunyaCaixa
Immobiliària

Redacció, administració,
publicitat i subscripcions:

Associació cultural El Pou de la gallina

President: Jaume Puig

Vicepresident: Jordi Sardans

Secretària: Lourdes Muñoz

Tresorer: Francesc García

Vocals: Joan Badia, Joan Cals, Carles

Claret, Ramon Fontdevila, Lluís

Matamala, Josep R. Mora, Joan Segon,

Teresa Torra i Joan Vilamala

Carrer Sobrerroca 26, 1r 1a

Apartat de Correus 1 - Manresa

Telèfon i fax: 93 872 50 18

www.elpou.cat – elpou@elpou.cat

Membre de l'Associació

Catalana de la Premsa Comarcal

Premi Tasis Torrent 1991

Coordinador

Jordi Sardans

Cap de redacció

Carles Claret

Redacció

Sílvia Berengueras, Núria Closas, Pep

Corral, Jordi Estrada, Laura Figuls,

Aina Font, Xavi López, Carla Màrquez,

Josep M. Oliva, Joan Piqué, Ferran

Sardans.

Disseny

Domènec Òrrit

Maquetació

Joan Piqué

Portada

Francesc Rubí

(a la foto, el motocarro de Plácido amb alguns dels personatges que van participar a la pel·lícula com a extres)

Fotografia

Jordi Alavedra, Francesc Rubí

Col.laboradors: Jesús Alises, Jordi

Badia, Isaac Bosch, Lluís Calderer,

Maria Camp, Llorenç Capdevila,

Anna Crespo, Laura Estrada,

Manel Fontdevila, Jaume Gubianas,

Dani Hernández, Eduard Merly,

Anna Navarro, Enric Oller,

Conxita Parcerisas, Marcel Pérez, Maria

Picassó, Guillem Puig, Maurici Ribera,

David Torras, Ignasi Torras, Laura

Vidal, Joan Vilamala.

Administració:

Sílvia Berengueras

Expansió publicitària:

Publicitat Clarena

C/ Urgell, 38. Tel. 93 872 43 86

Impressió: INOM, SA. Era de l'Hugueta,

7. Tel. 93 878 41 20

Distribució: Llibreria Sobrerroca, SA.

Tel. 93 873 44 58

Dipòsit Legal: B-13.528-1987

Les col·laboracions que apareixen signades a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'El Pou de la gallina

Històries que es repeteixen

La caritat cristiana que ens presentava Berlanga a *Plácido* als primers seixanta aparentment semblaria caduca, però, amb l'actual panorama i l'aparició d'alguns rebrots de pobresa extrema a Manresa mateix, hi ha coincidències tristament lamentables. I més que les bosses de pobresa, la manera en la qual algunes fundacions i religiosos hi estructuren l'ajuda. Talment com si fóssim a la subhasta d'*Ollas Cocinex* de la cinta rodada a la nostra ciutat. Fins i tot alguns hi podrien identificar algun *Gabino Quintanilla*, disposat a asseure algun pobre a taula la nit de Nadal. Bromes a part, la situació socioeconòmica actual va camí d'equiparar-se a la de la Catalunya de postguerra emmarcada en l'Espanya autàrquica anterior al *desarrollo* i els tecnòcrates del govern. Un tipus de governants que, per cert, també amenacen de copar les més altes cotes de poders dels estats europeus. Per a més referències, Grècia i Itàlia, comandades ara per individus teledirigits amb l'objectiu de regenerar les economies després del daltabaix financer. Per sort, tot i el paral·lelisme històric, ara els països no han de ressorgir d'una guerra encara que la destrucció industrial i de llocs de treball sigui semblant.

Tornant al retrat històric dels seixanta del segle passat, en aquella etapa, com en la d'ara, les onades migratòries van ser clau per a transformar social, cultural i econòmicament la societat catalana. Aquella *ciudad de provincias* de *Plácido* començava a rebre mà d'obra d'arreu de l'estat que aterrava a Catalunya amb una maleta i tota la il·lusió del món per tirar endavant. Com ara ho han fet milers de nord-africans, sud-americans, asiàtics, europeus de l'est, etc. Persones que, passada l'època de l'abundància, potser també necessiten que algú els posi un plat a taula o els garanteixi certa igualtat d'oportunitats. Als seixanta, com ara i malgrat la recalcitrant i a voltes esperpèntica –ho denuncia Berlanga– caritat dels prohoms benestants, el país va ser solidari. Com en la recapta organitzada recentment pel Banc d'Aliments amb l'objectiu de tancar algun foradet de l'efecte piconador de la crisi.

Més aspectes que demostren que sovint la història és cíclica i es repeteix malèvolament per recordar-nos que sempre hi ha temes pendents. L'aparició dels urinaris de la plaça de Sant Domènec va suscitar, en el seu dia, l'admiració d'alguns cinèfils que alabaven Berlanga i el seu equip per la seva excel·lent ambientació i fotografia. La màgia es va aturar de cop quan el cineasta va revelar-los que aquells *pixadors* no eren de cartró pedra, sinó que existien realment. I al centre de Manresa! L'orina i la ciutat tenen aquest precedent filmic que, com a quadratura del cercle, també va inspirar les protestes airades del veïnat del Barri Antic quan, per la Festa Major, van sortir a *Regió7*, fotografies de gran quantitat de joves orinant al mig del carrer. Una imatge, si ho voleu, tant o més decrepita que la de *Plácido* el 1961, que justifiquen que, més sovint del que voldríem, hi ha històries que es repeteixen. ■

el Sumari

De mes a mes	6
Biografies anònimes Gilma Arévalo Bartra (Perú) Joan Piqué	8
Mirada Jove Marc Renalias Ferran Sardans	9
Cròniques de Lluny Bernat Martínez, Lima	10
A propòsit Josep M. Oliva	11
TEMA DEL MES: El rodatge de 'Plácido', pas a pas Jordi Estrada Ferran Sardans Aina Font	12
Masies del Terme Cal Costa Jaume Puig/Francesc Rubí	21
Observatori de natura Jordi Badia	22
Entrevista a Oriol Pérez Treviño Jordi Sardans	24
Imatges de la dictadura Ignasi Torras	31
Tastets de motor Lancia Ypsilon: ADN glamurós Enric Oller i Carbó	33
Sopars de duro(s) El secret del carrer del Balç Eduard Merly / Guillem Puig	35
Fila Cultural Massa quadres per a tan poques parets Pep Corral	36
Propostes Art, cinema, música i teatre	38
Quadern obert Enric Casas	39
Fanal de cua Llorenç Capdevila / Lluís Calderer	40
el Cul del Pou	41

l'opinió del lector

Manifest sobre el parc Vila Closes

La comissió ciutadana per a la millora del parc del pintor Vila Closes, com a conseqüència de les notes informatives i opinions aparegudes a *Regió7* els dies 20, 22, 25 i 26 d'octubre, volem deixar clares les qüestions següents:

1. A la reunió que es va fer entre els nous representants de l'Ajuntament i la comissió ciutadana, el 28 de juliol passat, per valorar la situació del procés de modificació del parc pintor arran del conveni signat amb l'anterior consistori, el nou equip de govern va manifestar la voluntat d'assumir i resoldre la problemàtica del parc respectant els acords de l'esmentat govern.

2. Per tal que això es pogués fer de la manera més coherent possible, el nou equip municipal entenia que s'havia de redactar un projecte on quedessin recollides totes les consideracions i que, en funció del cost, es pogués executar de forma esglaonada en el temps.

3. El nou equip de govern considera que havien envoltat tot el procés, el nou projecte no podia ser redactat pels propis serveis municipals i en aquest sentit va proposar que fos el tècnic assessor de la comissió qui el redactés.

4. Aquest aspecte es va posar a la consideració tant de la comissió com del mateix tècnic.

5. La comissió ha validat l'arquitecte proposat pel mateix Ajuntament, el

senyor Jordi Garcia Vilaplana, no només per la seva vàlua professional sinó també perquè ha estat l'únic tècnic que ha seguit tot el procés de converses que s'han mantingut amb l'Ajuntament i en aquest sentit entén i valora les posicions d'ambdues parts.

6. En cap cas, doncs, no ha estat la comissió qui ha proposat ni imposat ningú per tirar endavant aquest projecte, que esperem aconseguixi la finalitat de tenir un parc amb vegetació lliure, agradable per a totes les edats i digne del nom pel qual se l'havia de conèixer, parc del pintor Vila Closes.

*Teresa Vilaseca i Mujal
(en nom de la comissió ciutadana
per a la millora del parc pintor
Vila Closes)*

El Club de la Cançó

Crec fermament que no sempre ens mereixem tot allò que tenim. Tot i així tenim de tot i molt perquè hi ha persones que s'aboquen a fer tot allò que poden per satisfer la parròquia d'amics i coneguts.

Una d'aquestes persones és en Josep Maria Oliva, creador i emprenedor incansable d'això que es diu El Club de la Cançó i que té per objectiu convocar, periòdicament, els aficionats a aquest art, al Sielu.

L'última convocatòria fou per escoltar l'Oriol Tramvia, un clàssic de la cançó, un artista genuí que va engres-

Internet amb ulls de jove

Conjuntament amb les 123 capçaleres de Premsa Comarcal, aquest mes trobareu encartat a la revista el llibret *Internet amb ulls de jove*, la primera publicació conjunta de tot el col·lectiu, que té una tirada de 200.000 exemplars i arribarà a 1.090.000 lectors.

Internet amb ulls de jove és una aposta de Premsa Comarcal per divulgar les oportunitats que ofereixen les noves tecnologies entre els més joves i, en especial, entre el públic familiar. A través de quatre capítols, els autors --Natàlia Touzón i Oriol Lladó--, recolzats pels dibuixos de Franchu, expliquen als lectors com treure el màxim profit

d'Internet, com aprofitar-la en els estudis, com utilitzar les Xarxes Socials i quines són les principals eines gratuïtes per accedir a diferents serveis.

Franchu és el pseudònim artístic de Francesc Llopis Surrallés (l'Hospitalet de Llobregat, 27 de novembre de 1981), humorista gràfic, historietista i guionista resident a Barcelona. Oriol Lladó és periodista, especialitzat en informació ambiental, científica i tecnològica. Col·labora amb diferents mitjans i assessora institucions i entitats en comunicació. També coordina sessions de formació.

Natàlia Touzón és periodista especialitzada en comunicació política, de les organitzacions i web 2.0. Ha estat assessora de la Presidència del Parlament de Catalunya i actualment treballa per compte propi.

car el públic i va satisfer sobradament les expectatives dels pocs que vam anar a escoltar-lo.

Oriol Tramvia ens va fer adonar que Sielu gairebé rima amb Liceu (i té els mateixos fonemes!). Jo també crec que allò va ser, per una estona, un petit Liceu de la cançó que hauríem de valorar com cal i donar-li suport entre tots. Ells sí que s'ho mereixen!

Josep Maria Aloy

Eix Diagonal, una nova hipoteca

El dia 2 de desembre s'ha inaugurat l'Eix Diagonal, la nova carretera que comunica Manresa amb Igualada, Vilanova i amb el port de Tarragona. Una altra obra projectada en temps de vaques falsament grasses, en el qual es van dur a terme moltes altres infraestructures abans de tenir-ne clara la necessitat. Un efecte més de la inèrcia desfermada per la bombolla immobiliària dels últims anys. Pisos i polígons buits, AVE sense passatgers i aeroports innecessaris.

En el terme de Manresa, el traçat triat, l'orogràficament més complex i car, ha tingut unes repercussions mediambientals irreversibles en l'entorn i paisatge d'un dels llocs més ben conservats de l'Anella Verda de Manresa: Els plans del Suanya i de Maria, el camí del Gorg Blau i la falda de Collbaix.

Per altra banda aquesta nova infraestructura significarà una important despesa per a les butxaques de tots els catalans, que serem únicament i exclusivament els que pagarem aquesta obra amb escreix i durant 30 anys a

l'empresa ACS del Sr Florentino Perez, tant si hi passem com sinó, pel fet que es finançarà amb el malèfic sistema de peatge a l'ombra.

Tot té, però, la part positiva: la polèmica que hi va haver fa 6 anys a l'hora de triar el traçat va despertar l'interès dels ciutadans pels espais i valors naturals del rodal de Manresa, l'actualment anomenada Anella Verda. Aquest fet ha comportat que ara aquests espais siguin emprats i valorats, i estiguin ja en l'imaginari dels manresans. Aquest fet ha influït en un fet de cabdal importància: el Govern local ha agafat el testimoni de l'anterior i s'ha definit clarament a favor que l'Anella Verda sigui inclosa en el nou Pla d'Ordenació Urbana Municipal (POUM) que s'ha de redactar en els propers dos anys. Així ens ho va manifestar el nou alcalde, Sr. Valentí Junyent, en la reunió que vam tenir recentment els representants de totes les entitats que formem part de la comissions que treballen en aquest projecte de ciutat.

Aquest serà sens dubte un pas definitiu per a la conservació, defensa i potenciació dels espais naturals i agrícoles de l'Anella Verda de Manresa.

Cal dir, finalment, que tots esperem que tard o d'hora aquest nou eix viari tingui un impacte positiu per a la implantació a Manresa i el Bages de noves empreses amb valor afegit. El preu que pagarem i la pèrdua de paisatge han estat molt grans perquè no hi hagi una repercussió positiva en la creació de llocs de treball.

*Jaume Torras Torra
(president de Meandre)*

EL DIT A L'ULL

JORDI SARDANS

jsardans@elpou.cat

Cal un nou eix ferroviari

A cabat d'inaugurar l'eix diagonal entre les poblacions de Manresa i Vilanova i la Geltrú, fet que sens dubte potenciarà la Catalunya interior i ens comunicarà d'una vegada per totes amb Igualada, d'una manera racional, ens trobem com a contrapartida, el manteniment d'una línia ferroviària del tercer món.

Sembla mentida que mentre els principals estats europeus han potenciat al màxim la seva xarxa ferroviària en tots els sentits, el Bages continuï des de fa molts anys en una situació anacrònica i absolutament inadmissible. Tant és el color dels governs que manin a la ciutat o a la Generalitat, el fet és que ningú no mou un dit per tal de millorar una situació que és inadmissible. Si des de mitjan segle XIX, Manresa comptava amb un ferrocarril de qualitat, que va ajudar decisivament en la industrialització de la ciutat, com és que un segle i mig després estiguem com aquell qui diu, comparativament pitjor comunicats?

No hi ha manera de rebaixar el temps del trajecte amb tren fins a Barcelona i, el que encara és pitjor, la línia de Lleida continua en un estat prehistòric. Es va tardar dos anys a remodelar la línia Manresa-Calaf i ja hi tornen a haver esllavissades i despreniments perillosos que paralitzen la circulació dels trens durant hores. No cal dir que el trajecte fins a Lleida continua sent dels més lents de l'estat. Aquestes estructures ferroviàries són pròpies d'un país desenvolupat? Una ciutat que pretén ser capital amb tots els ets i uts de la Catalunya central és evident que no pot anar pel món amb les actuals i antiquades línies de tren. Ja començaria ser hora que els polítics fessin alguna cosa al respecte, o que la societat civil decideixi plantar-se definitivament.

El calendari dels 25 anys

Aquest mes, com és habitual, també trobareu encartat a la revista el Calendari del Pou per a l'any que ve, que serà el del nostre **25è aniversari!**

El disseny és obra de l'estudi Blau i les il·lustracions són de Maria Picassó (estiu), Assumpció Piquer (hivern), Gabriel Villegas (tardor) i Joan Vives (primavera).

Tornen les inundacions

3 de novembre. Els 163,71 litres caiguts a la ciutat provoquen inundacions de baixos i causen múltiples problemes en llocs habitualment conflictius com el túnel del carrer de la Indústria o el passeig del Riu. Altres afectacions importants són la teulada del Casal de les Escodines i les esllavissades produïdes a l'entorn d'una torre elèctrica a l'avinguda dels Dolors.

La Capella de Música de la Seu clou els 400 aniversari

12 de novembre. Amb un concert de la Capella de Música de la Seu al temple, presentat pel locutor Xavier Solà, i una conferència de la musicòloga Glòria Ballús i l'exdirector del cor, Ignasi Torras, sis dies més tard, a l'auditori de la Plana de l'Om, es clouen els actes del 400 aniversari de la institució.

La fira Celebrem torna al Palau Firal

13 de novembre. La tercera edició del certamen adreçat a les parelles de nuvis i aquells que volen fer celebracions rep força visitants durant els dos dies en què 40 expositors d'empreses especialitzades en l'organització de banquets, roba de festa, fotografia i viatges són presents al Palau Firal.

Presenten el llibre 'Menjar a taula'

15 de novembre. Un total de 69 receptes, fetes per 44 àvies i avis de Manresa, es publiquen en el llibre *Menjar a taula*, editat per l'Ajuntament, amb la col·laboració de voluntaris d'entitats de gent gran.

La Jornada d'Economia parla dels que se'n surten

18 de novembre. L'Obra Social de Catalunya Caixa organitza la 16a edició de la Jornada d'Economia a Món Sant Benet, sota el títol *Nous reptes, nous camins. Què fan els que se'n surten*, amb una conferència de Christopher A. Pissarides, premi Nobel d'Economia, i una taula rodona amb la intervenció de Frank Wagner, director d'innovació i R+D del Fraunhofer IAO, un centre de referència a Europa vinculat a la Universitat d'Stuttgart, i Gil Gidron, president de la Cambra de Comerç i Indústria d'Espanya-Israel.

Guanya CiU i el PSC s'enfonsa

20 de novembre. CiU guanya per primera vegada en unes eleccions generals a Catalunya i a Manresa aconsegueix

13.166 vots (39,73%), mentre que el PSC perd la meitat dels vots del 2008 i es queda en 7.028 (21,21%). El PP n'obté 5.152 (15,55%), ERC-Rcat, 3.381 (10,2%), ICV-EUiA 1.820 (5,49%) i PxC 944 (2,85%). En les votacions per al senat, el manresà Josep Vives es queda en sisena posició per la circumscripció de Barcelona i aconsegueix 11.500 vots a la ciutat.

La UBIC celebra els 700 anys de la Fira

24 de novembre. La celebració dels 700 anys de la fira de Sant Andreu arrenca amb un acte institucional al saló de sessions de l'Ajuntament, on intervien l'alcalde Valentí Junyent, el president de la UBIC-Manresa Comercial, Xavier Lanza, i l'historiador Francesc Comas. El dia de la fira, es descobreix una placa commemorativa al carrer del Balç i els actes es clouen l'1 de desembre, amb un concert de la cantant Nina, al teatre Kursaal.

L'Ajuntament presenta uns pressupostos sota mínims

30 de novembre. L'equip de govern de CiU presenta el pressupost municipal del 2012 amb 8,5 milions menys i anuncia que estarà marcat per l'excep-

Més professionals que mai a la Mediterrània

6 de novembre. Malgrat la intensa pluja dels primers dies, la catorzena edició de la Fira Mediterrània, que s'havia inaugurat el dia 3 amb la proposta *Ballar la veu*, de Perejaume i l'espectacle de la companyia Gelabert Azzopardi, s'acomiada amb el so de la dolçaina, amb l'espectacle *El dolçainer de Tales*, de la companyia Xarxa Teatre, a la Plaça Major. Malgrat el mal temps, la Fira acull un total de 1.241 professionals, 135 més que l'any passat, i el nombre d'entrades venudes augmenta un 24,25%, amb

èxits importants de Taraf de Haïduks, Roger Mas i la Cobla Sant Jordi o

Manel Camp i Llibert Fortuny. **Foto: Jordi Alavedra**

Álex de la Iglesia rep el premi d'honor del Fecinema

13 de novembre. Álex de la Iglesia recull el premi d'honor del Fecinema en la gala de cloenda d'una tretzena edició que rep un total de 8.000 espectadors i que havia arrencat amb l'estrena de la pel·lícula *La conspiració*, de Robert Redford. El Plácido de Plata a la millor pel·lícula a concurs dins la secció oficial de cinema negre és per a *Rundskop*, de Michaël R. Roskam. El Plácido al millor curt és per a *La casa del lago*, de Galder Gaztelu-Urrutia i el Premi Toni Galindo al millor cartell, per a David Calvet. **Foto: Jordi Alavedra**

cionalitat d'uns comptes fortament condicionats per la crisi i els compromisos adquirits per l'anterior equip de

govern i l'esforç que caldrà fer per poder quadrar els números de l'Ajuntament l'any que ve. ■

Mireia Pintó rep el Bages de Cultura

25 de novembre. El Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa acull l'acte de lliurament dels diversos premis Lacetània i del 29è Premi Bages de Cultura, instituït per Òmnium Cultural del Bages, que s'atorga a la mezzosoprano manresana Mireia Pintó. En el transcurs de la sessió, el musicòleg Oriol Pérez Treviño, director de l'Auditori de Barcelona, glossa la figura de l'homenatjada, que rep el guardó, de l'artista Josep Barés. L'Orfeó Manresà clou la sessió amb la interpretació de la cançó *Escolteu-nos*, de Francesc Vallès, guanyadora del premi Fundació Orfeó Manresà 2010. **Foto: Ajuntament de Manresa**

Una de freda...

Des de les eleccions al Congrés de Diputats del 1982, Manresa s'ha quedat sense ni un diputat per primera vegada. El més ben situat, a priori, era Joan Canongia, al número 12 de les llistes socialistes per Barcelona. N'hi han mancat dos. Tot i treure importància al fet de no sortir escollit diputat, Canongia rep la plantofada més gran de la seva carrera política. Tota la seva vida professional va pràcticament lligada al PSC-PSOE, on ja militava de ben jovenet, al costat del nucli anomenat dur del partit i conegut popularment com els capitans, que dirigia Josep M. Sala. Tot i que manifesta que continuarà lligat a la política perquè creu en el seu partit socialista, molta reflexió i autocrítica hauran de fer els seus companys de partit, si volen remuntar el vol. La crisi econòmica els ha posat en evidència, i entre d'altres qüestions, n'han estat uns pèssims gestors.

...i una de calenta

El nomenament d'un nou coordinador de la Comissió Permanent del Consell de Ciutat –que es renova amb vuit noves incorporacions– en la figura del metge Lluís Guerrero Sala garanteix potenciar la participació ciutadana per l'assessorament de la política municipal. L'alcalde, Valentí Junyent, vol jugar sobre segur, en triar una persona de la seva confiança, però que alhora es tracta d'un personatge que per la seva manera de ser, ja cau bé a gairebé tothom. Historiador de la Medicina i profund humanista haurà de coordinar eficaçment la participació ciutadana que fins ara sempre ha coixejat, per unes causes o altres, a la nostra ciutat. La seva experiència al front de diverses entitats, com el Col·legi de Metges, l'avalen en la seva nova tasca. Compromís i dedicació segur que no n'hi faltaran, però dinamitzar la participació ciutadana és un repte ben complicat a la nostra ciutat.

JOAN PIQUÉ

Gilma Arévalo Bartra: «El món és tan petit que les nacionalitats ja no les entenc»

Vaig néixer a Tarapoto, a la província de San Martín (Perú), però vaig créixer a districte contigu de Morales. Tinc 53 anys i penso que l'edat és saviesa. Sóc a Manresa per amor, ras i curt.

Al meu país no hi havia la persona que jo necessitava. Potser les meves idees són una mica diferents de les que són més comuns a casa meua i jo necessitava una altra cosa. Tenia accés a internet i em vaig plantejar explorar nous espais. L'any 2004, un dia vaig decidir penjar un perfil en una pàgina web. Poc després em responien dos homes. Un periodista de Madrid i un home de Manresa. El madrileny em va fer un missatge molt llarg, m'explicava moltes coses. El manresà va ser concís: tres línies. Hi vaig rumiar i vaig pensar que com més facilitat tens per dir les coses, més decoració hi poses. I com més decorés, potser més camuflés. Així que vaig pensar que respondria al que escrivia poc.

Aquest manresà és el Fernando i avui és el meu espòs. Vam començar a conversar, a poc a poc, cadascú va anar-se donant una mica, sense adonar-nos-en. Fins que un dia ell em va dir que venia a visitar-me. Ens vam conèixer, vam poder seure a parlar, que no és el mateix que a través de l'ordinador. Hi va haver molta afinitat des del primer dia.. I fins avui. L'agost del 2005 vaig arribar aquí i ens vam casar, un any i mig després de conèixer-nos.

Fins aleshores jo havia viscut sempre al Perú. El meu poble és a la selva peruana. He tingut el privilegi de ser d'un lloc molt poblat de vegetació, el regne de la natura. Quan vaig néixer al poble no hi havia aigua ni llum. Cada dia anàvem al riu a banyar-nos i a buscar aigua. Som una família nombrosíssima: som 8 germans de pare i mare (set noies, de les quals jo sóc la sisena, i un noi, l'últim). A part, tinc 7 germans més de pare. Dos van morir, de manera que ara som 13 germans (jo sóc la que fa 11). Això és fabulós. És com tenir un gran grup d'amics amb els quals pots compartir moltes coses. He investigat el meu arbre genealògic. El meu segon cognom és Bartra, que és jueu però també estès a Catalunya. Es veu que els Bartra catalans venien del sud de França, i alguns després van anar al Perú.

Em vaig casar per primer cop als 20 anys, i als 22 vaig ser mare del Luis Fernando. El matrimoni no va anar bé i quan el nen encara no tenia 5 anys, el meu marit se'n va anar. I ens va fer un favor. No era una mala persona però crec que els seus costums no eren bons per al meu fill. Anys més tard, pare i fill van tornar a contactar i, als 19 anys, el noi va anar als Estats Units amb el seu pare. Avui encara hi viu i ell també ja és pare.

Al Perú feia de secretària executiva bilingüe (anglès-espanyol). Vaig començar a treballar als 17 anys, generalment per al sector privat i ONG, tot i que l'última feina que vaig fer va ser per al govern peruà. A Manresa faig de mestressa de casa, també ajudo el Fernando a la botiga que té, l'acompanyo a tot arreu... I em dedico a escriure. M'agrada molt escriure poesia. El maig d'aquest any em van editar un llibre a Lima, *A la luz de la luna*. El nom prové dels records i vivències de quan era petita: quan la família dormia, m'agradava explorar les nits de lluna. Mirava fora i m'encantava quedar-me hores contemplant la nit, veient els pescadors com anaven a la feina... Si tot va bé, molt aviat també presentaré el llibre a

Imatge actual, amb el meu marit Fernando. A la dreta, una foto a la natura

«Del Perú ho trobo a faltar tot. Hi ha els fonaments del que sóc. Però el record no em fa mal. És malenconia i em serveix per escriure»

Manresa, gràcies a la meua relació amb un grup de poetes, amb els quals anem fent trobades.

Quan vaig arribar, vaig estudiar català. Ara l'entenc molt bé i el parlo tan com puc. El que no sé, ho pregunto, però he de millorar. N'aprenc molt gràcies a un llibre: *Rius paral·lels*, de l'amic Jordi Estrada. Un llibre preciós. Estic convençuda que quan l'hagi llegit tres vegades estaré preparada per escriure poesia en català. És un llenguatge literari fabulós i, per ser honesta, he de dir que he agafat el gust al català llegint aquest llibre. M'interessen les llengües, ara també estic aprenent italià per Internet.

Manresa m'agrada perquè és petita i puc anar a tot arreu caminant. Tot i que m'hi perdo força, per com estan distribuïts els carrers. Al Perú les ciutats són més quadrículades, tenim les *cuadras* i no té pèrdua. Aquí costa ubicar-se! Però si em perdo pregunto pel Passeig, i des d'allà ja m'oriento. Pel que fa a la gent, crec que inicialment em va passar com a tots els llatins, que som molt xerrameques i de seguida establim vincles: aquí sembla que la gent no tingui ganes de parlar i que tothom vagi una mica fastiguejat pel carrer. Jo venia d'un lloc on la gent somriu i parla molt, i la vida transcorre al carrer. Aquí la gent jo no diria que és freda, però la seva vida s'adapta al medi: el clima és més dur i la gent és menys comunicativa.

He fet molts amics catalans. I els plans que tinc són, de moment, quedar-me aquí. Potser quan el Fernando es jubili anirem un temps als Estats Units amb el meu fill i la meua néta. De moment sóc *ciberràvia*, el febrer anirem a conèixer-la. De Perú, per ser honesta, ho trobo a faltar tot. Són les meves arrels, allà s'han quedat els fonaments del que sóc. Trobo a faltar la gent, els amics, la casa del pare, l'hort amb fruiters... Però el record no em fa mal, al contrari. És malenconia, i em serveix per escriure. La meua vida és aquí, amb el meu marit, ho he assumit plenament, tot i que no entenc gaire de nacionalitats. Tinc les arrels al Perú i allà vaig créixer, lliure com les papallones. Però ara em trobo còmoda aquí. I per a mi tots els éssers humans som iguals, tots som germans. Crec que no calen les fronteres. No sé per què serveixen. Les úniques fronteres són les que un cor posa a un altre cor. Allà on anem trobarem persones de tot arreu. I és que el món és tan petit, amb Internet s'ha tornat tan xic... Les nacionalitats ja no les entenc. ■

Marc Renalias

«Tots sempre volem més i més... sense reflexionar per què»

Marc Renalias Gallego. 22 anys. Auxiliari d'infermeria, treballa de forma rotativa a la Clínica Sant Josep, al Centre Hospitalari i a Sant Joan de Déu, amb un horari variable. És cap dels Pioners i Caravel·les (de 15 a 17 anys) de l'agrupament escolta Cardenal Lluch, on ha estat des dels 9 anys.

—*Les retallades posen en perill el model d'èxit dels mitjans públics catalans?*

—S'ha d'acabar de veure quins canvis suposaran, però no crec que variïn gaire el sistema. Si que és cert que molta gent tendirà més cap a una seguretat privada, però la sanitat catalana és de les millors del món. Tot i això, les llistes d'espera ja estan pujant i ara als ingressats els fan portar tovalloles i sabons de casa, i abans això no passava. Hem de ser conscients que els temps de bonança han acabat i que certs aspectes no seran igual que abans, però el model d'èxit no està en perill.

—*Faran perillar vides humanes?*

—No, no s'ha anat tan enllà. L'assistència és bona, però d'acord amb la situació econòmica actual no hi ha tants recursos i el personal va més just. Les intervencions d'urgència es fan; les programades sí que és cert que aniran força més endarrerides, hi haurà més temps d'espera. Cal vigilar, doncs, que malalties o complicacions no urgents no es prorroguin tant que puguin acabar sent-ho. El perill és aquest.

—*En què has notat més les retallades?*

—El més evident és el sou, ja que ens han reduït un 5% i han retallat els objectius, i malgrat tot, el ritme quirúrgic no ha parat. També s'ha rebaixat el material. Ara, per exemple, s'és més rigorós a l'hora d'utilitzar certs productes, mentre que abans s'usaven més a la lleugera. Si t'equivocaves de gènere no passava res, i ara això es controla molt més. Però això no afecta la qualitat assistencial, perquè si s'ha de fer servir es fa servir, però hi ha més precisió a l'hora de fer-ho. Un dels grans problemes que hi ha hagut és que abans es malversava, i s'ha de ser més rigorós.

—*Hi ha alguna alternativa per sortir de la crisi a part de retallar?*

—Si cal retallar és lògic que es faci, però s'hauria de fer de forma justa i coherent. No som l'únic sector que precisa reduccions! En tot cas, retallar no és l'única manera de remuntar: cal buscar d'altres alternatives, com augmentar alguns impostos. Però en primer lloc, el que cal és millorar l'administració del sistema. Començant per aquí tot aniria millor.

—*El diari Público publicava el 30 de novembre que el copagament perjudica la salut i eleva la despesa a llarg termini. Hi estàs d'acord?*

—S'ha fet un mal ús de la sanitat, que val molts diners mantenir. Molta gent anava a urgències per un simple mal en un dit, per exemple, i això no pot ser. No estic gens a favor del copagament, però crec que s'hauria de penalitzar d'alguna manera les persones que van a urgències per costum, per hàbit, per coses irrelevantes i banals. D'aquesta manera, la gent s'ho pensaria dues vegades i es regularia millor la sanitat, però el copagament pur no em convenç.

—*Per què vas decidir fer de cap en un agrupament escolta?*

—Perquè m'agrada el tracte amb els joves i l'ambient del cau. Hi vaig entrar amb nou anys i hi he estat des d'aleshores. Aquest és el quart any que sóc cap, responsabilitat que m'atrau per tot el que pots ensenyar i aportar als nois i noies que vénen, a més de forma molt divertida i amena.

—*Per què consideres important l'educació en el lleure?*

—És un sistema molt positiu. Els nanos aprenen a conèixer, a ser sociables, a tenir iniciativa i esperit crític, a ajudar els altres. Per tenir una mentalitat bona no s'ha d'haver anat necessàriament al cau, però penso que formar part d'aquest món incentiva una personalitat més oberta, solidària i positiva.

—*Quines activitats es porten a terme durant l'any?*

—Normalment, ho fem cada dissabte a la tarda. Són tres hores en què intentem canalitzar uns valors i unes actituds vehiculades a partir d'activitats lúdiques i divertides. Aquest cap de setmana vam muntar un raid que consistia a anar als menjadors públics de Girona, Lleida i Barcelona per mostrar-los una part de la societat que normalment no

veuen. També fem xerrades que els facin prendre consciència de la importància del servei a la societat i de l'ajuda als més necessitats. A vegades, depenent de la disponibilitat dels caps, fem matinals i sortides. Per exemple, l'altre dia vam decidir anar de viatge final a Polònia i ara estem fent activitats per poder-nos finançar part de l'estada i conèixer més profundament aquest país. ■

Des de Lima

BERNAT MARTÍNEZ

A dalt: Zona de vivendes de classe mitjana a Lima, entre Surco i Villa El Salvador; Vista del riu Urubamba, al Machu Pichu; i tren de Lima. A baix: Platges de sorra blanca i penya-segats a la reserva nacional de Paracas; i grans dunes al desert d'Ica, prop de l'oasi de la Huacachina.

Quan vaig arribar per primera vegada al Perú, ara ja fa un any, en aterrar a l'aeroport de Jorge Chávez i travessar la zona del Callao, el primer que em va venir al cap és «on m'he ficat». A més, era el mes d'octubre i Lima encara es trobava sumida en la boira hivernal. Sens dubte, l'arribada a Lima no és gens acollidora.

Me n'anava al Perú a dirigir una part del muntatge de la primera línia del tren elèctric de Lima. Sí, sí, tal i com ho llegiu, Lima, la capital, amb més de 8.000.000 d'habitants (d'un total del país que no passa els 30) no comptava fins ara amb cap línia de tren urbà, ni metro, ni tramvia, ni cap sistema de transport massiu. El primer intent fallit va ser fa 25 anys, quan el llavors president Alan García va construir els primers 10 km de la línia que mai no van arribar a funcionar, bàsicament perquè la corrupció va fer que es quedessin sense diners abans d'acabar la construcció, i ara, després de la seva reelecció, va prometre acabar l'obra. Dit i fet.

Lima, igual que tot el Perú, és una ciutat de contrastos; a dia d'avui és un lloc en ple desenvolupament, que reflecteix el creixement que està tenint tot el país, farcit de grans obres importants: el tren elèctric, l'estadi nacional, el Gran Teatre Nacional, les vies expressives, l'ampliació de l'aeroport, grans centres comercials, la remodelació del Circuito de Playas, que és l'obertura definitiva al mar de Lima. Per fer una comparació, es podria tro-

«Lima està en ple desenvolupament, com la Barcelona preolímpica. Però no deixa de ser una immensa i caòtica urbs on la majoria té un nivell de vida baix o molt baix»

bar una certa similitud amb la Barcelona preolímpica; però per altra banda no deixa de ser una immensa i sobretot caòtica urbs on la gran majoria de la població té un nivell de vida baix o molt baix. A la mínima que t'allunyes dels barris benestants de Miraflores, San Isidro, i Surco la realitat es va transformant en tercer món, i en alguns casos en unes condicions que per a una persona com jo, que mai no les havia vistes de primera mà, et xoquen i t'entristeixen bastant.

Encara que la manera de ser i fer de la gent és diferent, com que a nivell cultural compartim llengua i religió, i un passat espanyol (bé, en el nostre cas encara és present), l'adaptació no és complicada. Com en qualsevol lloc, humilitat i una ment oberta ajuden en aquest procés.

A pesar del poc desenvolupament i la pobresa que reina, el territori és espectacular: El Machu Pichu i la ciutat del Cusco, la visita a la ciutat sagrada dels inques és imprescindible i emotiva; la selva amazònica, la Cordillera Blanca amb espectaculars cims i glaceres, les platges de Mancora a la frontera amb l'Ecuador, el desert i les dunes d'Ica,

l'altiplà andí i el llac Titicaca a la frontera amb Bolívia, etc. Infinitat de possibilitats de turisme que malauradament a causa de la feina no he tingut el temps necessari per visitar-les totes. Tanta varietat es tradueix també en una gran riquesa culinària. En aquest cas sí que n'he tastat i gaudit bona part, i puc donar-ne raó. ■

■ Bernat Martínez i Carrió ha estat dirigint una part del muntatge de la primera línia del tren elèctric de Lima (Perú)

JOSEP M. OLIVA

jmoliva@elpou.cat

Maneres d'ajudar

Tendeixo a admirar els qui fan coses que jo seria incapaç de fer. No em refereixo, és clar, a llançar-se d'un pont lligat amb una corda ni a aconseguir cap marca absurda i inversemblant, no: em refereixo a fer coses que em semblen realment importants i necessàries. Hi penso quan lleigeixo que a Manresa «prop de 200 persones secunden la crida per fer-se donants de medul·la òssia» i des de la meva aversió a les agulles i les intervencions quirúrgiques me'ls miro com si fossin dos-cents herois. Són les persones que van acudir a la crida que va fer el Banc de Sang i Teixits de Manresa per trobar un donant de medul·la per a un nen de cinc anys afectat de leucèmia. Majoritàriament persones que no coneixen de res ni el nen ni els seus pares, però que es posen al seu lloc i que fan el que molts altres només farien en un cas extrem per ajudar un familiar. Gent que no tan sols estan disposades a oferir-se a ser donants per a aquest nen en cas de ser compatibles sinó que deixen les seves dades per si en un futur poden ser útils per salvar la vida d'un altre afectat. La notícia explica que, al marge d'aquests prop de 200 voluntaris, l'acte del Banc de Sang també va servir perquè 254 persones donessin la seva, que tampoc no és poca cosa.

Llegir això t'omple més d'energia que empassar-te un llibre sencer d'autoajuda. Perquè no hi ha cosa que et doni més tranquil·litat que saber-te envoltat de gent que, més que preocupar-se per ajudar-se a ells mateixos, fan un gest tan ferm com aquest per ajudar els altres. Petits herois i heroïnes anònims i discrets que hi són quan se'ls necessita i que després se'n tornen a casa sense esperar rebre cap medalla ni batre cap rècord ni que els regalin les oïdes amb cap discurs. I el que és encara més estrany, és que en tot el relat d'aquesta història no hi apareixia per enlloc la paraula *solidaritat*. Ja fa massa temps que cada cop que

la veig escrita m'armo d'una certa prevenció com si em temés que al capdavall acabi important més la façana que l'eficàcia. Pocs dies després d'haver aparegut aquesta notícia se'n produirà una altra que mobilitzarà molta més gent i que ocuparà molt més espai i molt més temps als mitjans de comunicació, la Marató de TV3. I tots els que hi participaran, siguin particulars, associacions o empreses –bé, vull dir quasi tots– ho faran d'una manera igualment altruista i desinteressada, però em pregunto quants d'ells –particulars, associacions i empreses– es mobilitzarien igual si no se'ls engresqués amb una para-

fernàlia digna del major espectacle del món. Possiblement serien moltíssims menys. Des del temps de *Ustedes son formidables*, en què l'al·licient de sortir a la ràdio devia pesar força a l'hora de decidir-se a col·laborar, la caritat primer i la solidaritat després, s'han hagut d'esperonar molt a base d'espectacle. Un ha de ser molt curós en expressar la seva opinió per tal de no ferir els sentiments d'aquells que s'apunten de bona fe a una bona causa, però sempre he tingut les meves reticències enfront de la solidaritat-espectacle. Des dels qui intenten fer la paella més gran mai vista per ajudar a no sé qui, fins els qui es retraten despullats –púdica-ment despullats– per recollir fons per a no sé què, qualsevol acte que pugui acollir-se al lema «*col·labori divertint-se*», me'l miro amb una certa distància. Sóc més partidari

de motivar la gent a col·laborar per a un bon fi ingressant uns diners allà on sigui o aportar el material que es necessiti a un determinat punt, sense més històries, que no pas a organitzar una gimcana contra la fam. Per això valoro tant la determinació d'aquelles persones que sense pensar-s'ho dues vegades van acudir a fer-se donants de medul·la, sense necessitat que els punxés cap presentador ni cap actriu, simplement perquè sabien que algú els necessitava. ■

**Sempre
he tingut les
meves reticències
enfront de la
solidaritat-espectacle**

altec@com

Internet de banda ampla professional
Allotjament i registre de dominis
Allotjament de servidors als Datacenters
Servei de Telefonia IP / Veu IP

C/ Torres i Bages, 23 - Manresa - www.altecom.cat - altecom@altecom.cat - 902 123 902 i 93 874 20 59

el tema del mes

El rodatge de 'Plácido', pas a pas

Quan Luís García Berlanga va iniciar el rodatge de *Plácido*, el 27 de febrer de 1961, feia quatre anys que es mantenia allunyat de les càmeres. El film anterior, *Los jueves, milagro*, havia obtingut un èxit comercial més aviat escàs i la censura, una vegada més, li havia alterat el guió. Sense llibertat d'expressió ni recursos econòmics es feia molt difícil tornar a rodar una pel·lícula sense retallades de la censura ni fracassos de taquilla. Ara, amb motiu del cinquantè aniversari del rodatge i de l'estrena de *Plácido*, volem oferir-vos la crònica del *making-off*, i també un recull d'imatges inèdites, anècdotes i vivències, a més de l'opinió i la valoració de la crítica.

JORDI ESTRADA
FERRAN SARDANS
AINA FONT

La casualitat va voler que Berlanga i Rafael Azcona, probablement el millor guionista de cinema espanyol, es coneguessin i comencés una llarga, estreta i productiva col·laboració. En la idea original del director, rics i pobres s'asseien a compartir un sopar de Nadal on els primers es menjaven els pits de pollastre i els segons, les ales. De la mà d'Azcona, el sopar va convertir-se en una cavalcada nadalenca en el marc d'una campanya de caritat. Berlanga i Azcona, juntament amb José Luis Colina i Josep Lluís Font, van reelaborar el guió diverses vegades fins aconseguir una història rodona i travada, intensa i virulenta, però alhora lleugera i sense astracanades. Tot i l'interès de la història, cap productor va interessar-se pel projecte, que a més a més demanava un pressupost considerable, tenint en compte la contractació de més de trenta actors i actrius, i nombrosos extres.

Cinquanta anys després, el motocarro de 'Plácido' amb el seu propietari, Enric Martí, acompanyat dels manresans Josep Antoni Cruz i Josep Maria Vila (sobre el remolc) i Paqueta Blanch, que van aparèixer a la pel·lícula de Berlanga. Foto: Francesc Rubí

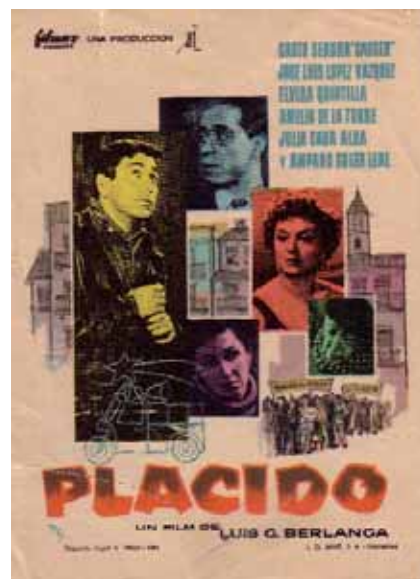

A l'últim, va ser el productor català Alfredo Matas qui va assumir el risc de patrocinar el nou film de Berlanga, que calia situar en una ciutat petita i grisa de províncies. Després de fer algunes localitzacions, Berlanga va decidir rodar a Manresa, «*la Cuenca catalana*», que a més a més quedava prou a prop de Barcelona, en els estudis Orpheu Films de la qual es van rodar els interiors de la

pel·lícula. El crític Jordi Bordas opina que el director valencià «*va triar Manresa com hauria pogut triar qualsevol altra ciutat mitjana de la grisa Espanya d'aquella època*».

Expectació

Durant els dos mesos que va durar el rodatge, Manresa va viure aquest esdeveniment amb expectació, curio-

A dalt, fotografia d'ambient, moments abans del rodatge d'una seqüència a la Plana de l'Om. En aquella època encara no s'havia obert el carrer Alfons XII. A sota, diferents cartells de l'estrena. Fotos: Arxiu Comarcal del Bages. Fons Marià Lladó Torrents. Corresponen al dia 14 de març de 1961 / Joan Soler

sitat i implicació. Com comenta Joan Soler, cineasta i autor de *La ciutat de Plácido*, «com no havia de crear expectació una cavalcada de Nadal, muntada expressament per a la pel·lícula, recorrent els carrers de la ciutat en ple hivern». I és que tot el barri vell va convertir-se en un gran plató, tothora poblat de badocs i curiosos atrets per l'espectacularitat del

muntatge i la presència tan considerable d'actors i figurants.

I això que, pel que fa als actors, encara estaven lluny de la popularitat que aconseguirien amb el pas dels anys. Un dels protagonistes del film, José Luís López Vázquez, fins aleshores no havia interpretat cap personatge de tant relleu a la pantalla. Com tampoc Agustín González ni, encara menys, Cast Sendra, *Cassen*, que

va estrenar-se com a actor cinematogràfic a *Plácido*. Segons explica Soler, «Berlanga va triar Cassen perquè no volia un nom i una cara conegudes per interpretar el paper d'un pobre home: un no ningú infeliç i oprimit, com a representació de la societat espanyola d'aquell temps».

A banda del testimoniatge personal de molts manresans de l'època i de les imat-

ges que se'n conserven, amb públic pels quatre costats, la premsa i la ràdio locals van constatar l'enorme expectació creada a l'entorn del nou film del director de *Los jueves, milagro*. Uns dies després d'haver començat el rodatge, el diari *Manresa* publicava: «*Esta semana en Santo Domingo ha comenzado el rodaje de la película. Y de los mirones es mejor no hablar. Sólo diremos que había unos cuantos centenares*». Malgrat la cruesa del fred, el fet que els rodatges s'efectuessin al cor de la ciutat va propiciar una afluència massiva de públic. Tant és així que, per evitar aglomeracions, el diari de Manresa va publicar aquest avís: «*No acudan a presenciar el rodaje más de dos personas por familia*».

Durant els primers dies de rodatge, mentre els actors anaven i venien de Barcelona, ja fos perquè també havia començat la filmació d'interiors o perquè alternaven dos rodatges, com López Vázquez, o teatre i cine, com Cassen, que en aquells dies representava a Barcelona la comèdia *Se necesita un marido*, va tenir lloc el càsting d'extres i figurants amb frase. Se'n van ocupar el mateix Berlanga i l'ajudant de direcció, Joan Estelrich.

Els extres

Els aspirants a extres van ser convocats un dissabte al Casino. S'hi van presentar més de dues-centes persones, que van ser distribuïdes en quatre grups: homes pobres, dones pobres, avis al sol i àvies al sol. Tots van ser contractats, amb la particularitat que una setantena van ser caracteritzats com a pobres de l'asil.

A cada un d'ells se'ls va adjudicar una paga diària de 60 pessetes. Als músics de la comitiva, tanmateix, se'ls pagava 300 pessetes i als extres de paper, 150. Com a motorista de la cavalcada, Josep Maria Vila recorda: «*Ens pagaven 235 pessetes cada dia. A la Pirelli, treballant de 8 a 3, cobrava 60 pessetes al dia*». També comenta que «*quan plegàvem, amb el que havíem guanyat anàvem al restaurant que hi havia a la Bella Vista a prendre uns cubates i intentàvem lligar amb les noies de Barcelona que participaven en el rodatge*».

El cost total del film va ser de 10 milions de pessetes, un cost mitjà en relació amb altres films produïts en l'Espanya

Seqüència rodada al Casino, amb extres manresans

d'aquella època, en què triomfaven títols com *Manolo*, *guardia urbano* o *La Faraona*.

L'actriu Paquita Blanch, que aleshores feia teatre a l'Ateneu, recorda que Berlanga va estranyar-se que cap actor o actriu comparegués al càsting. I és que per a ells, confessa Blanch, «*presentar-se a un càsting per a una pel·lícula era rebaixar-se*». Comenta que si a l'últim ella i altres van accedir-hi va ser perquè els van convidar a participar-hi.

També recorda com un grup d'extres professionals de Barcelona, en assaben-

tar-se del rodatge del film, van arribar amb autocar amb la idea de bandejar els locals. Avisat d'aquesta intenció, Berlanga va reunir els figurants i va dir-los que, davant els extres forasters, també es fessin els professionals. Per això, explica Blanch, «*mentre ells es vantaven d'haver rodat amb mil i un cineastes, nosaltres asseguràvem haver treballat amb els directors teatrals de més prestigi*».

Bordas coincideix amb Soler quant a les inclemències meteorològiques i les barres arquitectòniques (carrers estrets i sovint escalats) i desnivells abruptes del

Josep Antoni Cruz, conductor del carro de cavalls: «*Abans a l'estació no es podia creuar com ara, sinó que hi havia unes escales i amb el cotxe de cavalls vam ensopegar amb un graó. Una de les protagonistes va caure i es va trencar el peu*». Foto: Arxiu personal J. A. Cruz

MacMobles Poble Nou

Cintaires, 24
MANRESA
Tel. 93 873 19 94 - Fax 93 873 19 94

www.macmobles.cat
manresa@macmobles.com

Escena rodada a l'oficina de Manresa del Banc Popular. A la dreta, preparant el rodatge als estudis d'Orphea Films.

paisatge urbà. Per fer passar la comitiva pel pont de l'Estació, que no era accessible als vehicles a causa d'uns graons, va caldre fer voltar la cavalcada pel pont de Sant Francesc i entrar a recules. Tampoc no va ser fàcil fer pujar la cavalcada per la via de Sant Ignasi, aleshores sense asfaltar, ni el rodatge de l'escena final, a les escales del Carme. El mateix Cassen es resistia a baixar per la baixada del Pòpul amb el motocarro, el qual de poc que no s'estimba uns dies abans baixant pel carrer de Sant Miquel, segons recorda Enric Martí, propietari del vehicle. Al cap dels anys, Berlanga reconeixia a Soler que aquell va ser un rodatge molt pesat i molt difícil. I a més a més, nocturn.

En donen fe els figurants, que encara recorden el fred viscut durant les llargues sessions de rodatge, en què una mateixa escena podia ser repetida una vegada i una altra. Això succeïa, sobretot, en els plans seqüència, tècnica que consistia a rodar de seguit i amb una sola càmera una determinada acció. Qualsevol petit error obligava a regravar l'escena sencera. Va haver-hi escenes que van haver de ser repetides més de quinze vegades. Un nadó que apareix a la pel·lícula, a causa tantes repeticions, va haver de ser substituït per una nina. Si tenim en compte el tarannà perfeccionista de Berlanga i la quantitat de personatges que intervenien en cada escena ens farem una idea de la complexitat a l'hora d'harmonitzar diàlegs caòtics i moviments constants.

En un principi, la pel·lícula s'havia de titular «Siente un pobre en su mesa», títol que la censura no va acceptar

En cap moment de la pel·lícula s'esmenta Manresa, si bé tots els exteriors són perfectament recognoscibles. D'altra banda, en cap moment no apareix la Seu

Sobre la marxa va caldre refer diàlegs i canviar escenes. Sovint per adaptar-les a

la realitat d'una ciutat que, en fer el guió, era encara desconeguda. O bé perquè el contacte amb la ciutat inspirava al director noves possibilitats. Fins i tot en una ocasió el mateix Rafael Azcona va venir a Manresa per reescriure alguns passatges.

Manresa, que és tan present a la pel·lícula, és alhora la gran absent. En cap moment de la pel·lícula s'esmenta la ciutat, real o fictícia, en què transcorre l'acció. Tampoc no apareix el nom en cap fotograma, si bé tots els exteriors són perfectament recognoscibles. D'altra banda, no deixa de sorprendre que en cap moment no aparegui la Seu. Sobretot si es té en compte que l'acció hi pivota a l'entorn. Per Soler, això pot ser degut a

Gran oferta de taules i cadires!

Ctra. de Vic, 94 - Tel./Fax 93 873 99 18 - 08241 MANRESA - cuinesmodul@terra.es

ORTOPÈDIA MAZA

Treballem per donar solucions

- BOTIGA D'ORTOPÈDIA

- ORTOPÈDIA TÈCNICA

- ORTOPÈDIA ESPORTIVA

- SERVEI DE PODOLOGIA

Sant Josep/Tortonyes, 1-3 - MANRESA TEL. 93 873 68 00

Sensacions c.m.

Minerals, Espelmes, Aromes...
Tot un món de sensacions pensat per a tu

C/ Vilanova, 10, baixos - 08241 Manresa - Tel. 93 872 56 49

Nova
adreça

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA MONTSERRAT

SLC Manresa – SCC Bages. Carrer de Jaume I, 8, 2n
Tel. 93 872 17 07 - manresa@cpln.cat

El concurs de la paraula viva

El SLC de Manresa i el SCC del Bages organitzen el MOTiva't, un concurs emmarcat en l'Any de la Paraula Viva, que incita a jugar amb la llengua tant els alumnes com els participants en el programa Voluntariat per la Llengua i, de fet, tothom qui s'hi animi.

Té dues categories, el nivell fàcil i l'avançat, i s'hi pot participar en format digital (a la pàgina web del CNL, www.cpln.cat/xarxa/cnlmontserrat) o en paper (les butlletes es poden recollir al CNL) i es poden dipositar a la bústia del CNL de l'1 al 20 de desembre. Tothom qui faci la seva aportació entrarà en un sorteig de tres premis per cate-

goria: dos lots de llibres –una gentilesa de la llibreria Parcir i d'Òmnium Cultural del Bages–, i un esmorzar per a dues persones, aportat en una categoria per la Granja Noemí i en l'altra pel restaurant Las Vegas.

La voluntat del MOTiva't és, tal com indica el seu nom, engrescar lúdicament a fer servir la llengua i els mots, a viure-la des d'un punt de vista que no sigui purament funcional i, en última instància, a estimar-la una mica més. Perquè les persones som la llengua i la llengua som les persones, i esforçar-nos a treure'ns de sobre els prejudicis és un dels regals més grans que ens podem fer.

l'animadversió que sentia Berlanga envers els capellans. Segons Bordas, en canvi, pot respondre a l'interès per accentuar l'aire de ciutat anònima.

Festa benèfica

Cap als darrers dies de rodatge, Ràdio Manresa i el diari *Manresa* van organitzar una festa benèfica per recaptar fons per a la construcció del nou edifici de les Germanetes dels Pobres. El festival, amb presència de Berlanga i d'alguns actors i actrius de la pel·lícula, va tenir lloc al teatre Kursaal, el dia 22 de març, un dia feiner. La gala va ser presentada per un jove nàs Vicenç Comas, aleshores locutor de Ràdio Manresa. Una de les actuacions més aplaudides va ser la de Cassen, que va convertir-se en el veritable animador de la festa amb les seves imitacions i cançons. L'actriu Laura Granados, tot i haver anunciat que hi cantaria, va limitar-se a recitar un breu poema: «*Es que me olvidé de las partituras*», va dir. Un d'aquells dies Granados va declarar al diari *Manresa*: «*Como guionista, Berlanga me parece un templo. Como director, una catedral*». Tractant-se d'un director tan poc missaire, el comentari no pot ser més oportú.

També va intervenir-hi Berlanga, que va respondre les preguntes del també locutor Josep Ferrer. Després de gairebé tres hores d'actuacions, van cloure la festa l'orquestra Farrés i la tuna universitària de l'Escola de Mines. L'endemà, la premsa local es lamentava de l'escassa resposta de públic, que ocupava mitja sala, amb aquest titular: «*Hubo gente, pero podría asistir mucha más*».

A banda d'aquesta col·laboració, mentre va ser a Manresa, Berlanga mai no va tenir un no per ningú. Va accedir a presentar una sessió de cinefòrum i a participar en un espectacle promogut pel grup *Arte, Alegría y Caridad*.

En acabar el rodatge, el dia 29 de març, l'atenció va centrar-se en l'estrena de la pel·lícula, l'argument de la qual era conegut a mitges. A Barcelona va estrenar-se al cinema Windson el 20 d'octubre i a Manresa, uns dies després. No consta que, tot i haver-se insinuat la possibilitat de fer una estrena especial, hi assistís ni tan solament Berlanga.

L'endemà de Tot Sants, van aparèixer a la tercera pàgina del *Manresa* dues ressenyes extenses sobre el film, signades per Josep Tomàs Cabot i Mariano Fonrodona. En opinió de Tomàs Cabot, aquesta «*caricatura grotesca ha sido elaborada con tanta habilidad que nadie se sentirá aludido directamente*». I alhora expressa el temor que, en parodiar actes de caritat, «*se extenderá sobre esas campañas como una sombra, como una risita de fantasma irónico*». La crítica de Fonrodona és furibunda, implacable. Qualifica el film de mala còpia del neorealisme italià, de fred, atrotinat, gris i tècnicament pobre.

Moment en què coincideixen la comitiva fúnebre, procedent del camí de la Cova, i la cavalcada que ve per la via de Sant Ignasi

Sònia Sendra: «Berlanga va escollir el meu pare com a Plácido perquè donava la imatge de l'antiheroi»

Sònia Sendra, filla de Cassen, és autora d'una biografia inèdita sobre el seu pare, que inclou entrevistes amb Berlanga, Azona, López Vázquez i altres protagonistes de Plácido:

«Berlanga va dir al meu pare: 'Voldria que interpretessis un paper en la meua propera pel·lícula'. Ell va posar-se molt content i va pensar: 'Bé, aquest ha vist Cassen, el personatge que m'he inventat'. Però no. Berlanga volia Cast Sendra. Berlanga va dir-li: 'Vull que facis el que tu ets al carrer'. Tants anys intentant acreditar el divertit Cassen i, quan ho aconseguix, ve un director de cine i li diu que li interessa Cast Sendra».

«Berlanga explica que va escollir Cassen perquè donava la imatge de l'antiheroi: 'Em preocupava, perquè ja m'hi havia trobat amb altres showmans que actuaven en directe —que no sabés integrar-se a la gesticulació, sempre austera, del cine—, però Cassen sempre va estar al nivell desitjat».

Cast Sendra, Cassen, amb José Luis López Vázquez, al motocarro de l'Enric Martí

«Aquell rodatge va ser molt dolorós per Cassen. No pel paper que representava d'un home angoixat i pobre, sinó per l'hèrnia que va acompanyar-lo durant aquelles set setmanes d'hivern cru, a més a més de l'esforç de fer anar el motocarro».

yar-lo durant aquelles set setmanes d'hivern cru, a més a més de l'esforç de fer anar el motocarro».

TERESA RIBALTA

CARNISSERIA - XARCUTERIA

Ja som al carrer Barcelona núm. 10 - Tel. 93 873 37 79

Barcelona és molt més

A prop de l'oferta musical de Barcelona, amb espais com el Palau de la Música o l'Auditori, es pot gaudir del silenci d'un voli amb globus aerostàtic a les comarques d'Osona i l'Anoia i del patrimoni i la gastronomia dels seus pobles.

Molt a prop teu tens tota la província de Barcelona, un món per descobrir.

www.diba.cat/turisme

Diputació Barcelona

Al·ludeix a l'ambició frustrada del seu director, a la «vulgaríssima interpretació» i conclou així: «La visión que da de la ciudad y de sus hombres es muy poco afortunada. No soy manresano, pero amo esta ciudad con sus defectos incluidos».

Pel dia dels sants innocents d'aquell any, a Manresa apareix la notícia que Berlanga torna a rodar a la ciutat. Segons el rotatiu, la pel·lícula es titularà *Terror y piedad* i narrarà una història de lladres i serenos.

Ressò mediàtic local

Des de primera hora tant Ràdio Manresa com el diari *Manresa* van mostrar-se amatents al rodatge del film, i van convertir cada anècdota en una veritable notícia. Per part de la ràdio, Vicenç Comas va ser l'encarregat de fer-ne el seguiment. El popular locutor ho recorda amb la nostàlgia de qui, essent jove i curiós, té el privilegi de tractar diàriament amb gent important del món del cinema. Sobretot en una ciutat i una època en què «mai no passava res de nou». A Berlanga, que concedia les entrevistes a l'hotel Sant Domingo on s'allotjava, Comas no el deixava de petja. Tant és així que, quan Berlanga el veia aparèixer, no podia estar-se d'exclamar: «¿Otra vez tú aquí?!»

Pel que fa a la premsa, on també col·laborava Comas, els reporters van ser Ramon Alavareda, Antoni Quintana, sobretot com a fotògraf, i Vila-Serra, autor de la secció *Primeros planos de Los bienaventurados*, una mena de noticiari i anecdotari, on de tant en tant incorporava breus entrevistes. En una entrevista amb el director, apareguda el 7 de març, aquest es declarava disconforme amb el cinema espanyol actual. I a la pregunta de per què havia escollit Manresa, responia: «En principio no había pensado en Manresa, sino en Vitoria y los interiores, en Madrid. Pero cambiaron los planes y tuvimos que rodar en Barcelona. Estudiamos diferentes ciudades en un radio de 100 km». I afegia: «Manresa es una fabulosa ciudad cinematográfica, a la que espera otra película».

En una de les darreres col·laboracions de la secció, Vila-Serra es feia ressò del canvi de títol de la pel·lícula. Segons Joan Estelrich, ajudant de direcció del film, el nom de Plácido prové d'un comentari de l'actor Félix Fernández, que distreia els companys imaginant qui havien estat en una altra vida. Tot fent tertúlia, Fernández va dir a Berlanga que devia haver estat «un tonto avilés, llamado Plácido». Doncs de poc que aquest tonto, a qui Franco acusava de comunista i antiespanyol, no obté l'Òscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa, que va ser concedit al cineasta suec Ingmar Bergman, per Com en un mirall.

D'altra banda, els productors van intentar presentar la pel·lícula al Festival de Venècia, però l'Administració, amb Arias Salgado al capdavant del Ministeri d'Informació i Turisme, va prohibir-ne l'exhibició. «Al capdavant», afirma Sònia Sendra, filla de Cassen, «Plácido denunciava tot el que defensava el règim franquista i ho ridiculitzava fins a l'extrem».

Només han passat 50 anys

En art, mig segle és més que suficient

per valorar el pes del pas del temps. Per a Bordas, el film manté la vitalitat i la frescor originals. En part, per la modernitat en l'ús dels plans seqüència, «en els quals podia barrejar-hi estils diversos, però amb coherència». Així, en un mateix pla, podem trobar-hi elements grotescos i dramàtics, tendres i patètics, en un acoblament tècnic solament aconsegüible, al parer de Soler, «a base de constància i d'un equip d'actors molt ben triat». I també pel fet d'explicar una història que

podem llegir en clau actual, ja sigui pel paral·lelisme de la situació social (en què la pobresa de postguerra i l'actual, atida per la crisi, són equivalents) o pel fet d'apel·lar a xacres socials tan universals, i sempre vigents com la falsa compassió, la caritat hipòcrita i la incomunicació.

Sense ser un documental, *Plácido* ens mostra com es vivia sota el franquisme. En aquest sentit, Bordas remarca l'interès del film perquè «ajuda a entendre la nostra societat en un moment històric», amb

Berlanga: «Va interessar-me molt el motocarro com a icona, com a símbol del que era l'Espanya dels anys 50»

De les declaracions de Berlanga recollides per a *La ciutat de Plácido*, però no incloses en el film, en reproduïm aquests comentaris:

«Rodar a l'estació va ser una mica dramàtic. Teníem mitja hora per rodar l'arribada d'un tren, amb una pila d'actors. Era un pla complicadíssim i estàvem totalment acoquinats. Va arribar un moment que van dir-nos que ja no podíem rodar cap presa més. Almenys havíem rodat tres preses. Quan van arribar les tres preses al laboratori, va aparèixer en una caixa la primera, que naturalment era la més fluixa. Era com un assaig. En les altres dues caixes de negatiu, el que van aparèixer van ser entrapans de pernil i un plàtan. No sé qui havia fet aquella pifiada. La primera és la que va quedar, plena de fallades, però el públic no se n'ha adonat».

«Era molt agradable quan anàvem pel carrer... La gent se'ns acostava per dir-nos com era de divertit el rodatge del dia abans o com els agradava que fóssim allà. Era molt agradable, encara que per a mi hi ha una cosa que és sempre molt cansada, que són els autògrafs».

«Una referència molt grata per a mi és el tema dels urinaris, encara que no resulti gaire agradable d'ensenyar d'una ciutat, i també el motocarro».

«Quan el baixen de la casa [es refereix al pobre que mor en ple sopar de Nadal, com a hoste d'una família burgesa] i el pugen al motocarro, era una plaça amb una làpida dedicada a Franco. Podria haver buscat un enquadrament més adequat, però la placa hi quedava molt bé».

«Va interessar-me molt el motocarro com a icona, com a símbol del que era l'Espanya dels anys 50. Va representar

Berlanga en l'època en què va dirigir la pel·lícula. Tenia 40 anys

l'inici del que després va començar a ser una millora d'aquesta pobresa tremenda dels primers anys del franquisme. Com a eina de treball, va ser la bicicleta el primer que va tenir la gent obrera per arribar a aconseguir un ofici, la seva individualitat. Era el vehicle que els atansava a un cert progrés, a una certa millora de la seva economia personal. Per a la gent més burgesa, el seu primer cotxe ja era el 600 o el dos cavalls. Per a la gent obrera, tenir un motocarro ja era com tenir el seu Rolls».

Tintoreria RÀPID SEC

BONES
FESTES!

C/ Sant Cristòfol, 48 - Tel. 93 873 73 67

el benentès que «com deia Flaubert, si descrius el teu jardí descriuràs el món». Tant Bordas com Soler estan d'acord a considerar *Plácido* com una pel·lícula única i irrepetible. Única per la categoria literària del guió, perquè permet diferents nivells de lectura (política, social, religiosa...), per la complexitat expressada d'una forma diàfana i lineal, i perquè «tot funciona, amb la precisió d'un rellotge suís». Irrepetible perquè ara, com assenyala Bordas, «seria una pel·lícula impossible de fer, no tant pel pressupost sinó per la manera com van poder disposar, lliurement, de la ciutat com a plató durant els dos mesos del rodatge».

La ciutat de Plácido

La idea de rodar aquest documental, que inicialment s'havia de titular *Els extres de Plácido*, neix un temps després que amb Ramon Fontdevila, aleshores regidor de Cultura de l'Ajuntament, s'hagués constatat l'absència de material fotogràfic i audiovisual sobre la ciutat a l'Arxiu Comarcal. Les úniques imatges en moviment conegudes de la ciutat es trobaven en la pel·lícula que Berlanga havia rodat el 1961. D'aquí que se'ls acudís de recuperar, per mitjà de *La ciutat de Plácido*, aquell testimoniatge visual, tot reinvidicant la pel·lícula i homenatjant els figurants que van prendre-hi part.

Joan Soler, autor de «La ciutat de Plácido». Foto: Jordi Alavedra

El curtmetratge, realitzat el 2005, recrea a través d'un seguit d'entrevistes als protagonistes i als extres el rodatge d'una «de les millors pel·lícules espanyoles de tots els temps», tot recuperant imatges i fotografies inèdites fins al moment.

Aquest documental, avui dia, ja no fóra possible de rodar-lo. Al llarg d'aquests

darrers sis anys, han mort Berlanga, Azcona, López Vázquez, Agustín González, i també en Planas, en Rubió i tants altres dels nostres extres. Pel que fa a Cassen, el personatge de *Plácido*, va morir el 1991, trenta anys després del rodatge de la pel·lícula. Ara en fa cinquanta i la pel·lícula es manté més jove que mai. ■

Anecdotalari

Quan va anunciar-se que es buscaven persones per al càsting de la pel·lícula, un grup d'estudiants de l'Escola de Mines va convocar-ne un de paral·lel, en el qual figurava que Berlanga demanava noies amb poca roba. L'escàndol va ser considerable, però cap mitjà se'n va fer ressò.

En canvi sí que Manresa va lamentar-se del fet que el diari francès *Le Figaro* titllés de «petite ville» la ciutat on Berlanga rodava *Plácido*.

El diari *Manresa* es meravella de com uns «evacuadores», en al·lusió dels lavabos de Sant Domènec, esdevinguessin el centre d'atenció del Setè Art.

Un extra va haver de demanar permís per abandonar la comitiva fúnebre per assistir a l'enterrament d'un familiar.

A Berlanga li agradava jugar amb la censura. Hi ha un fotograma en *Plácido*, en què apareix una placa a la paret que diu: «En la España nueva se blasfema». I és perquè, en l'enquadrament, un figurant tapa el no de la frase.

JAUME PUIG / Fotos: FRANCESC RUBÍ

Cal Costa

Situada no gaire més enllà del camí dels Tovots, i abans de baixar cap a Viladordis, trobem aquesta construcció alterosa, aixecada fa seixanta anys per la família Costa,

que provenia d'Alinyà (Alt Urgell) i s'hi va instal·lar per treballar-hi la terra i anar a jornal. La construcció de la variant de Manresa va escapar la finca i en va travessar els camps de conreu que envoltaven la casa, que abans tenia dues quarte-

res i mitja dedicades a l'horta. També hi havien tingut vedells i porcs, però ara ja només hi mantenen alguna gallina per al consum propi i l'hort de l'entorn de la masia, que ha estat rehabilitada fa vuit anys pels seus propietaris. ■

Text i fotos: JORDI BADIA

jordibadia@infonegoci.com

La fil·loxera

El seu nom científic *Phylloxera vastatrix*, literalment *fil·loxera devastadora*, fa tremolar. No és per menys. La fil·loxera, un mínuscul pugó, va devastar completament les vinyes d'Europa a finals del segle XIX. El cultiu mil·lenari de la vinya a les terres mediterrànies va quedar en res, arrasat per la temible fil·loxera.

La fil·loxera va arribar a Anglaterra, importada involuntàriament amb ceps americans durant la dècada del 1850. L'any 1863 es va detectar en vinyes franceses de l'àrea del Roine. La seva expansió com taca d'oli va ser imparable. L'any 1878 entrava a Catalunya per les vinyes de l'Empordà i a la dècada del 1890 arribava al Bages. Durant els anys següents, progressivament s'infectaven i morien les vinyes arreu de la comarca. Un model de vida i d'explotació de la terra se'n va anar en orris. En grans extensions actualment cobertes de pinedes de pi blanc queden els marges de pedra seca, les barraques i les tines, testimonis de l'expansió que, abans de la fil·loxera, el conreu de la vinya assolí al Bages.

D'Amèrica vingué la plaga de la fil·loxera, el problema, i també la seva solució, els ceps americans. Abans, però, va caldre comprendre molt bé el cycle vital de la fil·loxera i la resistència de les diferents espècies de vinya.

El cycle de la fil·loxera és especialment complex, amb generacions d'individus diferents i amb diferències també segons si es desenvolupa sobre l'espècie europea de vinya, *Vitis vinifera*, o sobre vinyes americanes. A partir d'un ou d'hivern dipositat a l'escorça del cep, a la primavera neix una femella fundadora que creix a mida relativament gran i posa més ous. D'aquests ous sorgiran femelles partenogènètiques, que es reproduïxen sense necessitat de fecundació i multipliquen la plaga. Aquestes femelles ocasionen uns bonyes al revers de les fulles, normalment molt nombrosos quan n'hi ha, anomenats gales o cecidis. Les fulles més afectades es cargolen deixant el revers per fora. La majoria d'espècies de vinyes americanes són molt susceptibles a les gales de la fil·loxera a les fulles, en canvi la vinya europea ho és molt poc. Algunes de les femelles partenogènètiques emigren cap a les arrels del cep on, transformades de galícioles en radícioles, seguiran multiplicant-se. A les vinyes americanes la major part del cycle i el major nombre d'individus de fil·loxera és a les fulles; en canvi, a la vinya europea gairebé tot és a les arrels. Les arrels infectades reaccionen amb la formació d'uns nòduls amb consistència de suro que arriben a ser mortals per a la vinya europea, però no són tan extensos ni greus per a les vinyes americanes. A la tardor, els individus de la darrera generació de la temporada a les arrels són femelles sexúparees alades que surten a l'exterior, es disseminen i ponen ous mascles o bé ous femelles damunt les fulles. Els individus sexuats que en neixen s'aparellaran i les femelles pondran els ous fecundats d'hivern, amb els quals es reiniciarà el cycle.

Als primers anys de la plaga als vinyets francesos no es va relacionar el pugó de les arrels amb el pugó causant de les gales a les fulles, ja descrit a Amèrica. Fins que no es va entendre el cycle complet de la fil·loxera, no es van entreveure mètodes per combatre-la. D'entrada es va pensar que els ceps americans, les arrels dels quals no morien per la fil·loxera, podrien donar la resistència desitjada a

la vinya europea. Però els híbrids entre vinya europea i vinyes americanes van fracassar. Els ceps híbrids mostraven major resistència a factors climàtics però, lamentablement, els seus raïms tenien el gust de les vinyes americanes i les seves arrels la sensibilitat a la fil·loxera de la vinya europea. Eren dolents com l'acudit de la parella formada pel savi molt savi però lleig com un pecat i la dona molt guapa però curta de gambals, els fills dels quals van heretar l'aspecte del pare i la intel·ligència de la mare.

Es va recórrer llavors a una altra tècnica més sofisticada: la de l'empelt. Per això es van escollir les espècies de vinya americana d'arrels més resistents a la fil·loxera: *Vitis riparia*, *V.berlandieri*, *V.ruprestis* i als híbrids entre elles. Damunt d'aquest peu s'empelta la vinya europea de la varietat desitjada. El resultat és un cep constituït per dues espècies que pren de cadascuna la part resistent a la fil·loxera, les arrels d'una espècie americana i les tiges i fulles de l'europea. L'encert de l'empelt va permetre recuperar el cultiu de la vinya.

La fil·loxera va arribar a Europa i a les altres àrees de clima mediterrani on es conrea la vinya per quedar-s'hi. En resten lliures només reductes amb sòl arenós o volcànic, molt porós, on sembla que la fil·loxera no pot desplaçar-se.

Als ceps abandonats, passats uns anys, mor la part empeltada mentre surten tiges originals, directament de l'arrel. A les fulles d'aquests ceps americans escapats del cultiu és fàcil trobar les gales de la fil·loxera que ens recorden un dels fets més transcendents de la història econòmica, agrícola i ambiental del Bages. La fil·loxera és aquí paradoxalment mantinguda pels mateixos ceps americans que d'ella en protegeixen la vinya europea. Les gales de fil·loxera als ceps subespontanis són també tot un avís: una vinya de peus europeus està en risc al Bages. Probablement la fil·loxera se senti més atreta pels ceps americans, actualment molt comuns en forma subespontània al Bages, a les fulles dels quals pot induir a la formació de gales. Aquest fet donaria un cert marge a la vinya de peus europeus; però inevitablement arribaria el dia que la fil·loxera passaria de deformar les fulles dels ceps americans a atacar les arrels sensibles dels ceps europeus. ■

Foto pàgina esquerra:

A dalt, vinyes emparrades de la denominació d'origen Pla de Bages, al mas de Sant Iscle. A baix, ceps amb el raïm ja quasi a punt de verema.

Fotos pàgina dreta:

Fulles de vinyes americanes amb les gales de fil·loxera. Cadascuna té forma de bony d'uns 3 mm, primer de color verd clar, després granatós, que sobresurt al revers de la fulla i s'obre a l'anvers per una boca tapada per pèls. A l'interior d'aquestes gales hi ha ous o nimfes de fil·loxera. Les gales o cecidis són una reacció específica de creixement anòmal en una planta, desencadenada per la posta d'ous d'un insecte paràsit. Entre els cecidis més coneguts hi ha les boles dels roures, anomenades cassanelles, causades per una petita vespa.

JORDI SARDANS / Fotos: FRANCESC RUBÍ

jsardans@elpou.cat

Oriol Pérez Treviño

Musicòleg i director de l'Auditori de Barcelona. Des del 2000 va ser coordinador del programa de la Xarxa de Músiques a Catalunya i el 2001 fou nomenat Assistent de direcció al Festival de Músiques de Torroella de Montgrí, i des del 2006, director adjunt. Coordinador executiu del Centre Robert Gerhard des de l'any 2008, és també director artístic de l'Acadèmia 1750 & Orquestra del Festival de Torroella de Montgrí. Biògraf, entre d'altres, de Josep M. Mestres Quadreny i Ferran Sala, ha estat també crític de música a *Serra d'Or*, *Revista Musical Catalana*, *Scherzo* i *Regió7*.

Oriol Pérez va ser l'encarregat de glossar la figura de la mezzosoprano Mireia Pintó, a qui el passat 25 de novembre se li va atorgar el Premi Bages de Cultura, que enguany, segons paraules del musicòleg, «té un punt de anormalitat. És anòmal perquè en el llistat d'auditoris i sales de concert on ha actuat la Mireia no hi figura, encara, el nostre teatre Kursaal».

—Com definiries la capacitat artística de Mireia Pintó?

—Es tracta d'una gran mezzosoprano professional, amb una llarga trajectòria artística, que s'ha dedicat preferentment a la música clàssica, però que també ha fet algunes incursions esporàdiques en d'altres camps. Estudiosa i amant de la formació amb rigorositat, recupera valors com ara el sacrifici, l'esforç i la tenacitat, que estan força en desús. Penso que cal recuperar la força d'aquests valors sobretot en la construcció del nostre país. També remarcaria la importància de tenir una personalitat com ella, ja que ens calen referents fora de casa nostra. S'ha format i ha cantat sovint a Europa i s'ha casat amb un altre artista, el pianista rus Vladislav Bronevitzky, amb qui ha compartit també moments de la seva trajectòria professional.

—En la glossa de l'artista i la seva obra vas ser molt crític amb els gestors del Kursaal. Per què?

—Des de fa molt temps sóc crític amb la forma d'entendre la cultura, principalment d'El Galliner. Al meu entendre, la gestió de la cultura ha de ser professional. El voluntarisme només l'entenc quan no hi ha cap altra possibilitat. Penso que estem en un país que va cap a la deriva perquè no entén ni vol entendre la importància que juguen la cultura i l'art. ¿Com és que els gestors del teatre Kursaal encara no hagin convidat tota una autoritat musical com és Mireia Pintó per a fer-hi alguna actuació? Per a mi, es tracta d'una anormalitat, ja que prefereixen mantenir el Kursaal com un teatre de festa major, amb actuacions popularxeres com les de Joan Pera i El Duo Dinámico. Aquesta forma d'actuar és la que potencia l'acriticisme de la nostra societat, que sembla no voler analitzar els problemes.

—Els dirigents de TV3 s'han queixat de reducció del seu pressupost. Però, creus que la seva és una programació adequada per a una televisió pública?

—Dins l'oferta cultural pública, sigui la que sigui, hi ha d'haver la necessitat de transmissió d'uns valors, la capacitat formativa i el cultiu de l'excel·lència i no només l'oci i l'entreteniment. El desconeixement del servei públic per part dels seus dirigents porta a un dèficit democràtic i hem de saber assumir que la democràcia costa diners. Per a mi, és molt evident que la principal funció de TV3 no és la de potenciar el futbol ni la Fórmula 1, sinó que ha de tenir una tasca educativa, de transmissió de valors, essencial per a la pedagogia i alhora democratitzar el coneixement, tot donant pautes i elements de coneixement i reconeixement d'un mateix.

«Penso que els catalans hem estat massa deutors del discurs 'nació=llengua'. Crec que calen altres elements per articular la construcció d'una nació de veritat i avançar des de la pluralitat de llengües, creences, costums, etc.»

L'Auditori

—Quins són els teus objectius al front de l'Auditori de Barcelona?

—En primer lloc, cal racionalitzar-lo. Ha d'anar més enllà de ser un equipament de Barcelona, per ser-ho també del país. En aquests moments, dins

l'Auditori hi ha l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, la Banda Municipal de Barcelona, el Museu de la Música, el Centre Robert Gerhard, l'Auditori Educa i altres programacions. Cal començar a endreçar aquesta caps a aconseguir que tingui un discurs unitari. A la vegada, cal trobar mecanismes que portin a la sostenibilitat. També penso que caldrà aprimar l'estructura, realitzar programacions accessibles i prioritzar-ne els continguts.

—Econòmicament, com t'has trobat l'entitat?

—Amb un dèficit que encara s'està acabant d'auditar. L'existència d'aquest dèficit reflecteix com ha anat el país els darrers anys, on pràcticament ningú no s'ha escapat del creixement tipus bombolla. També vull dir que hem d'aconseguir que l'Auditori sigui la seu real de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Cap membre d'aquesta orquestra s'ha de sentir desplaçat de la que és, de fet, casa seva. Per ajudar-me a tirar endavant aquesta

colossal tasca, pròximament es nomenarà un gerent, Josep Maria Amorós, que ha estat gerent del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC).

—*Quina és la teva filosofia prioritària per al nou Auditori?*

—Penso que l'Auditori ha de ser una casa o una ciutat de la música, on aquesta s'erigeix com una manifestació més de les ciències humanes i permet accedir a unes determinades parcel·les del coneixement. Crec que la música pot ajudar molt a la formació dels valors de les persones, com de fet ens ho demostren països il·lustrats com França o Alemanya. Cal fer entendre que el referent musical ha de ser una part fonamental en la vida de les persones, ja que potser no les traurà de la crisi, però les pot ajudar en l'intent de superar situacions de dificultat.

—*La programació immediata anirà més lligada a Europa?*

—Efectivament. Penso que s'han d'exhibir uns continguts musicals en clau europea i buscar referents comuns dins l'ECHO, és a dir, l'Associació Europea de Sales de Concerts. Així doncs, durant la Temporada 2012-2013 programarem uns continguts que ens permetin abordar relats culturals com ara Joana d'Arc, Les Nacions, Música i Natura. El 2013 es compleix el bicentenari del naixement del compositor alemany Richard Wagner, figura clau del modernisme i molt valorat a Barcelona, en què l'obra *Parsifal* va ser la segona ciutat europea (després de Bayreuth) on es va estrenar. La figura de Wagner cal posicionar-la dins del mapa cultural europeu i dins l'imaginari polític del nacionalisme.

Independentista

—*Malgrat no tenir una militància activa, continues sent independentista?*

—Em manifesto clarament com un independentista convençut a pesar dels catalans. Aquestes darreres dècades als catalans ens ha faltat valentia i erròniament hem agafat el paper del victimisme, de tal manera que penso que no som ja independents per culpa precisament d'aquest victimisme. Cal fer-hi alguna cosa. D'entrada ens hem d'adonar que la construcció nacional no és en contra de, sinó a favor de... Hem de buscar un nou discurs que superi el clàssic dels *jordis* que parlen català, veuen bastoners i fan de TV3 la nostra. Cal anar més enllà de la pròpia identitat. Per això penso que construir la nació basant-se en la llengua catalana ha estat un impediment. Per exemple, en una ciutat que conec força com Edimburg, tothom té molt clar que són escocesos, però això no vol pas dir que renunciïn als autors literaris escocesos que escriuen, però, en anglès. Penso que els catalans hem estat massa deutors del discurs nació=llengua. En la meua opinió, calen d'altres elements per articular la construcció d'una nació de veritat i avançar des de la pluralitat de llengües, creences, costums, etc.

—*Per què els partits independentistes catalans no creixen electoralment?*

—Bàsicament perquè els manca tradició democràtica interna i essencialment és evident que la classe política del país, en general, ha de fer un pas endavant en aquesta direcció.

—*Com veus la nova situació a Euskadi?*

—Sempre he pensat que amb l'enemic el més fàcil és fer la guerra i que el més difícil és fer la pau. I, precisament per això, en ser difícil, cal fer la pau. Ara, a Euskalherria s'obre un procés de pau, amb la renúncia d'ETA a la violència damunt la taula i amb alguns dirigents abertzales injustament a la presó, com és el cas d'Otegi, cosa que la societat sap. En aquesta situació el poble basc els ha votat àmpliament. Quan s'expliquen les actuacions i es donen elements clars, es posen les bases per aconseguir un suport social dins d'una societat normalment feta. El sociòleg Javier Elzo creu

que ens aproximem a un escenari on el PNB haurà de donar suport a un futur lehendakari provinent de l'esquerra abertzale. Ja ho veurem...

—*Els catalans som ara una preocupació per a l'estat espanyol?*

—Penso que a l'estat espanyol succeeix el que explica brillantment i lúcidament Miquel de Palol, en la seva obra *Meditacions des de Catalunya*. Palol critica el passotisme dels catalans envers Espanya i als espanyols la seva afirmació com a tals anant en contra de Catalunya. En la seva tesi, afirma que cal crear un procés de germanor amb els pobles del costat. Jo mateix, tinc ara més relacions culturals amb París que no pas amb Madrid. No ho acabo d'entendre, però em preocupa més aviat poc.

Toros

—*Per què consideres els toros com una manifestació artística?*

—Perquè són un punt de sublimació de l'art. Hi ha una connexió amb les creences i els ritus ancestrals i en la taumàquia es produeix el sacrifici de l'animal. Entenc que això que dic costi d'entendre després de la Il·lustració, però cal entendre que l'essència pròpia dels toros, que és la festa o ritus, és un art subliminal que té a veure amb l'essència, quan l'art era sacrifici.

—*Si és així, la seva extinció és qüestió de poc temps?*

—Els més antitoros són els més antiecològistes perquè acabaran extingint una espècie d'animal, que és el toro, que només existeix per a la lídia. El que passa és que *friquis* i polítics han anat penosament de bracet en aquesta qüestió.

—*No creus que el franquisme els va potenciar?*

—Com el futbol i ja veus que el futbol és el tema majoritari de la nostra societat. Però en el cas dels toros, de cap manera el franquisme els va imposar. A principis del segle XX a Barcelona hi havia tres places de toros: El Toril, a la Barceloneta, que no era una plaça fixa, la Monumental i les Arenes. Era un cas únic en tot l'estat. Encara que les seves biografies no ho vulguin reflectir, tant Lluís Companys com l'avi Macià anaven sovint als toros. I no cal dir que Cardona, una població que porto al cor per raons que ara no vénen al cas, l'últim baluard català en la lluita contra els borbons, celebra cada any el Correbou.

—*Com valores la decisió del Parlament català de suprimir-los?*

—No cal dir que em va desagradar aquesta decisió i confesso que vaig plorar, però també vull deixar ben clar que com a demòcrata acato plenament la decisió del parlament de la meua nació.

—*Mentre Catalunya els suprimeix, França els incorpora al seu patrimoni, oi?*

—Exacte. França ha declarat la taumàquia com a patrimoni propi. I, encara més. Ja té nassos la celebració que fan a Ceret, un exemple més de la manca de valor real en la construcció dels Països Catalans. A Ceret, cada 14 de juliol, fan una corrida de toros, presidida per una gran senyera. Abans del primer toro, sona La Santa Espina i abans del cinquè Els Segadors. Al final, es fa un discurs en francès, contra els germans catalans del sud, per haver-los prohibit.

—*Ets un fan de José Tomás?*

—I tant! Em mereix el mateix respecte que d'altres grans artistes. És un dels grans artistes de la història. El seu espectacle em fa entrar en una nova dimensió. Reinterpreta clàssics com Manolete o Paco Camino i és capaç, ara, de fer *manoletinas* a compàs obert, una estilització de la sort sorgida del geni de Manolete. Essencialitza l'espectacle que donaven els clàssics i a l'hora d'actuar deixa molt poca distància amb el toro i dona pas a

«França ha declarat la tauromàquia com a patrimoni propi. A Ceret, cada 14 de juliol fan una corrida presidida per una gran senyera. Abans del primer toro, sona La Santa Espina, i abans del cinquè, Els Segadors. Al final es fa un discurs en francès contra els germans catalans del sud per haver-los prohibit»

l'anomenat *tremendisme*.

Ensenyament

—Com va ser que fessis de professor a l'Escola Municipal de Navarcles?

—Jordi Noguera, professor de cant coral al Conservatori Professional de Música de Manresa i director de l'Orfeó Manresà, on jo cantava, va crear un equip pedagògic, quan era director de l'Escola de Navarcles, i em van proposar com a professor de la Història de la Música, l'Art i l'Estètica. I, a més a més, per tal de fer-hi cultura musical. Pensem que el 98% dels nois que van al Conservatori i a les Escoles de Música no seran músics professionals, però sí que poden posar les bases musicals als nanos, per tal que tinguin sentit crític. Les escoles de música haurien de crear les pautes de coneixement per tal que tots els seus alumnes puguin desenvolupar el sentit crític amb criteri, per poder dir no a la música mediàtica, sense qualitat.

Romanticisme

—Quina és l'essència de la teva tesi doctoral sobre l'*Sturm und Drang* musical?

—Es tracta d'un moviment que s'encunya a l'entorn de J.W.Goethe amb la publicació de la seva novel·la *Werther* el 1774. Va ser una anticipació del romanticisme en plena Il·lustració. Es tracta de fer una comparativa a la música semblant al que havia passat amb la literatura. Essencialment, vol dir que en la composició d'una obra musical pesa molt la tradició del que s'ha escoltat i s'ha volgut reinterpre-

tar. A diferència, però, de la literatura, aquesta visió musical no està molt estesa, però puc dir que quan l'he comentat amb gent com Savall, Antonini o Dantone han quedat molt sorpresos. És un tema molt apassionant, que em porta al concepte de la inspiració.

Robert Gerhard

—Per què t'interessa tant la figura de Robert Gerhard?

—Perquè és el compositor català més universal del segle XX i el nostre músic més significatiu conjuntament amb Pau Casals. Casals fou un extraordinari violoncel·lista, un director notable i un compositor discret, mentre que Gerhard, de mare suïssa, però establert a Catalunya, fou el millor compositor català durant la República i després de la Guerra s'hagué d'exiliar a Cambridge.

Biògraf

—Una altra de les teves aficions ha estat biografar els compositors catalans, entre ells, *Mestres Quadreny*. Per què?

—Penso que calia fer una recopilació dels grans compositors catalans contemporanis i quan l'Enciclopèdia Catalana m'ho va demanar em va semblar una tasca interessant i alhora necessària. Pel que fa al manresà Josep M. Mestres Quadreny, actualment resident a Barcelona, en vaig publicar la biografia l'any 2003, amb l'editorial Proa. Nascut l'any 1929, es tracta del més gran compositor d'avantguarda de la segona meitat del segle XX. Entre d'altres, és autor d'una gran sonata per a piano el 1957. Al llarg de la seva vida

LES TAPES DEL POU

El Pou, però d'etiqueta

Demana-les a
elpou@elpou.cat o al
telèfon 93 872 50 18

el Pou

CLÍNICA DENTAL SAGRADA FAMÍLIA

- Odontologia general
- Implants
- Estètica dental
- Ortodòncia
- Odontopediatria

Dra. Rosa Guixé Xandri
Col·legiat 2.196

Tel. 93 877 19 91

SANT CRISTÓFOL 48 1er MANRESA

www.dentalsagradafamilia.com

intenta entroncar amb el discurs de les arts contemporànies vinculades a la República. Mai no s'hauria d'oblidar que el règim franquista, format per militars i sense intel·lectuals importants, talla amb la tradició europea i es tanca culturalment fins a extrems paranoics. De manera que Mestres Quadreny es queda sense referents i decideix estudiar el llenguatge musical vinculat a les arts plàstiques del país. A diferència d'algunes elements impresentables de l'actual

Galeria de Manresans als quals prefereixo no anomenar, Mestres Quadreny és un dels veritables manresans il·lustres que hi haurien de ser presents.

—*El teu posicionament sobre l'absolució de Lluís Corominas t'ha afectat d'alguna manera?*

—En absolut, perquè se'm va nomenar director després, precisament, d'aquest posicionament contrari a la llibertat d'aquest tipus. Arribats aquí, crec que és bo deixar el tema.

el Perfil

Oriol Pérez Treviño neix a Manresa el 19 d'octubre de 1972. De pares manresans, Enric, treballador de la Pirelli fins al seu tancament, i Maria Isabel, administrativa de Loteries. Té dues germanes: Maria Falgars i Maria Assumpta, que és crítica de teatre. Comença els estudis a la guarderia de la baixada dels Jueus, amb les Monges de Sant Miquel. Al cap d'un parell d'anys passa al col·legi La Salle Manresa on s'estarà dels sis fins als setze. Aleshores, fa el COU a l'institut Pius Font i Quer. De 1991 a 1994 estudia a la Universitat Autònoma de Barcelona, on es llicencia en Filosofia i Lletres, especialitat d'Història de l'Art i més concretament en Musicologia, que ara ja és una llicenciatura concreta. A proposta del poeta i assagista Antoni Mari Muñoz s'integra dins del seu grup de recerca. Fa el doctorat a la Pompeu Fabra, tot i que encara no hi havia els cursos activats, que haurà de fer a la pràctica a la Universitat Central.

Sota la direcció de Mari, analitza la recepció de les idees artístiques a Catalunya des del 1800 fins el 1936. Obté una beca del CIRIT de 1995 a 1998. Fa la tesi doctoral sobre la Genealogia de l'Sturm und Drang musical. Es matricula a la Facultat de Teologia de la Ramon Llull, però només s'hi estarà un any. Treballa a l'Escola Eina, de Barcelona, que és una escola privada dedicada al disseny. També a l'Escola de

Música Municipal de Navarres. És redactor de la Gran Enciclopèdia de la Música, que edita l'Enciclopèdia Catalana, on biografia tots els compositors catalans del segle XX. S'especialitza en personalitats musicals com Josep M. Mestres Quadreny i Ferran Sala. L'any 2000, el director del Festival de Músiques de Torroella de Montgrí, Josep Lloret, li proposa la coordinació de les Xarxes de Músiques a Catalunya, càrrec que exercirà fins al 2009, alhora que coordina el Centre Robert Gerhard des del 2008. El 2001 és assistent del director Josep Lloret dins del festival de Torroella i a partir del 2006 passa a ser-ne director adjunt i el 2010, director en solitari. El 2008, com a Coordinador Executiu del Centre Robert Gerhard, forma una unitat pròpia dins del complex de l'Auditori de Barcelona. Quan Joan Oller se'n va al Palau de la Música Catalana, es fa un concurs per nomenar un nou director. S'hi presenten 29 aspirants, però la plaça queda deserta. Ferran Mascarell recupera els finalistes del concurs i amb un jurat format per dos membres de l'Ajuntament de Barcelona i dos de la Generalitat de Catalunya que decideix nomenar Oriol Pérez director de l'Auditori, per davant del també manresà Valentí Oviedo i del gerent del Conservatori barceloní, David Martí.

Ha col·laborat en diverses publicacions d'àmbit local i en d'altres especialitzades en música: Per exemple, *Avui*, *El Pou Digital* o amb els Amics de l'Art Romànic del Bages, butlletí on ha publicat articles com *La Música a l'Edat Mitjana*. També ha col·laborat en la *Revista Musical Catalana*, *El contemporani: Arts, Història, Societat*. *Nexus*, *OpusMusica*, *revista de música clàssica*, etc. ■

C/ Urgell, 35 - Tel. 93 872 99 97
MANRESA

Aromateràpia - Espelmes aromàtiques
Objectes de regal i decoració...

Objectes de decoració - Flors
artificials - Moble auxiliar

FINANCEM LA SEVA COMPRA
FINS A 12 MESOS SENSE INTERÈS

Aquest 2012, El Pou fa 25 anys!

Un quart de segle d'informació i opinió de casa, feta a casa. Per celebrar-ho, t'oferim una promoció molt especial. Obsequia qui vulguis o obsequia't tu mateix amb un any d'informació i opinió manresana. Nosaltres ens fem càrrec d'enviar mensualment El Pou de la gallina a qualsevol lloc del món, només per 39,60 euros l'any (3,60 euros per revista)

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____ CP _____ Tel. _____

Se subscriu a El Pou de la gallina, de _____ a _____ de 2012, per un import de 3,60 euros per exemplar, que pagarà:

Titular _____

Caixa o banc _____ Codi _____

Agència _____ Codi _____

Carrer _____

Població _____

Us demano que els rebuts al meu nom que presentarà l'Associació Cultural El Pou de la gallina siguin pagats amb càrrec al compte núm. _____

(signatura)

1974

El s administradors de la Festa de la Misteriosa Llum de l'any 1974 era format per un grup de dones i homes, amics i socis del Club Gimnàstic de Manresa. En la primera reunió van exposar la proposta de completar la família dels Gegants de la ciutat. Tots recordaven la gran festa del dia 21 d'octubre de 1951 que va reunir tretze parelles de gegants per assistir al bateig de la geganteta, la Pubilla del Pla de Bages. Molts manresans en guardem un record inesborrable, gràcies al coratge i tenacitat dels membres del Gremi de Sant Lluc.

L'any 1974 la Pubilla del Pla de Bages tenia 23 anys; havia arribat l'hora de tenir un company. Per això els administradors de la Llum van proposar la idea al Banc Mercantil de Manresa. La direcció general va acceptar la proposta i es va fer càrrec del pressupost. El nou gegant vestiria amb la indumentària típica catalana, en consonància amb la Pubilla. Es va encarregar el projecte i realització al Taller Ingenio, al carrer de Rauric de Barcelona. El nou gegant es va fer de cartró pedra amb cabells naturals. Pesa 45 kg. i fa 3,34 m. A banda, un grup dels administradors van reparar i restaurar els sis nans, que els van deixar com nous. L'ocasió s'ho valia.

A la bonica fotografia, la comitiva de gegants, venint de la Seu, enfilant la Baixada del Pòpul, per fer la presentació del nou gegant, davant de la Casa de la Ciutat. En primer terme la Pubilla del Pla de Bages, el Gegant i la Geganta de Manresa, el nou gegant, l'Hereu, i per últim, els Gegants de Barcelona, que foren els padrins. Una vegada situats davant l'Ajuntament,

des del balcó central, Ernest Giralt i Raventós, director general del Banc Mercantil de Manresa, va llegir l'ofrena del nou gegant a la ciutat de Manresa. El nombrós públic present a la plaça va correspondre amb un esclat d'aplaudiments. L'alcalde Ramon Soldevila Tomasa va adreçar unes

paraules d'agraïment per la magnífica realització. En l'acte hi van participar cotxes veterans, el cor la Unió Manresana, les Majorettes de Sant Joan de Vilatorrada, l'Esbart de l'Agrupació Manresana de Folklore i la Cobla Bages, amb tres sardanes per al públic. ■

Text: Ignasi Torras i Garcia
Fotografia: E. Villaplana Vargas

www.guiamanresa.com

Guia Cultura, Social i Comercial de Ciutat de Manresa i de la Catalunya Central

Agenda, Espectacles, Festes, Anuncis, Comerços, Pobles, Música, Imatges, Webs ...

012

La Generalitat t'ajuda en tot moment

Més que un número,
un munt de solucions.

Consultes, tràmits, queixes i suggeriments

Per telèfon

012 24h al dia
tots els dies de l'any.

Per Internet

Contacte
gencat.cat/contacte

Oficina Virtual de Tràmits
gencat.cat/ovt

Presencialment

Oficines d'Atenció Ciutadana
a Catalunya:

Barcelona

Carrer de Sant Honorat, 1-3
T. 93 402 46 67

Cerdanya

Plaça del Rec, 5 Puigcerdà
T. 972 88 03 11

Girona

Plaça de Pompeu Fabra, 1
T. 872 975 000

Lleida

Carrer de Lluís Companys, 1
T. 973 70 35 00

Tarragona

Carrer de Sant Francesc, 3 entl.
T. 977 23 65 59

Terres de l'Ebre

Carrer Jaume I, 2-4 Amposta
T. 977 70 53 19

Serveis d'informació

Al mòbil

Accedeix als serveis
de gencat.mobi:
El temps, trànsit,
rodalies, mou-te...

A Twitter

Segueix @012
per conèixer la informació
de la Generalitat
i fer-hi consultes.

www.gencat.cat

Establiment: 0,33€ - Cost/min: 0,087€
Tarifació per segons. IVA INCLOS

 **Generalitat
de Catalunya**

Lancia Ypsilon: ADN glamurós

La quarta generació de l'utilitari premium de Lancia, l'Ypsilon va arribar al mercat el juny passat amb l'aval del milió i mig d'unitats de la primitiva generació venudes a tot Europa. Modernitzat en aparença, resulta igual de llaminer i noble en la petjada.

La nova fornada del que va popularitzar-se com a Lancia Y, fa 25 anys, torna amb carrosseria només de cinc portes, llums diürnes de tipus LED i una estampa inconfusible. Molt del gust de les parelles joves i de les dones que valoren la distinció com a *diferència*. Recorda les línies imposades pel Delta i destaca pel sostre panoràmic practicable, unes llandes de fins a 16 polzades i una cua molt personal. Continua sent un vehicle amb clara vocació urbana, que fa 3,84 metres de llarg, tres mil·límetres més que el seu antecessor. Es fabrica a Polònia i qui vulgui la variant de tres portes s'haurà de conformar amb la carrosseria antiga, que encara es ven.

L'Ypsilon contemporani se sustenta sobre una evolució de la plataforma del Punto EVO, a la qual s'han incorporat materials de més alta resistència. A nosaltres ens ha sorprès la qualitat interior, la posició de conducció, més aviat elevada i la ubicació dels rellotges informatius, que continuen al centre del panell. Tan bon punt obrim la porta percebrem una atmosfera sumptuosa, una elegant combinació de colors i un grapat de detalls ben cuidats. Els ajustaments són bons, però el seient de l'acompanyant sense possibilitat de regulació en alçada i unes mesures respecte del sostre més aviat contingudes poden arribar a comprometre el confort dels passatgers que superin l'1,80

metres. El maleter resulta correcte. Ha crescut. Reserva de 245 litres, trenta més que abans.

En l'equipament, el *gadget* més llaminer és el sistema d'estacionament Magic Parking que, sobre el paper, fa les maniobres necessàries com per deixar el vehicle aturat en línia, en forats 80 centímetres més llargs que el cotxe. Durant l'operació, el conductor només ha d'intervenir manipulant els pedals i la palanca del canvi. Una altra de les novetats és que les unitats equipades amb sistema de navegació oferiran consells al conductor vinculats a l'estalvi de combustible i el trànsit. Disponible en 17 tonalitats de color diferent i amb algunes combinacions bicolor, arriba amb tres nivells d'equipament on escollir. De sèrie incorpora quatre airbags, ABS, assistent d'arrencada en pendent, ordinador de viatge, tancament centralitzat i sistema Stop/Start. L'esglaó següent, anomenat Gold, (13.800 euros) suma a l'equipament bàsic l'aire condicionat i un equip d'àudio de notable potència. L'acabat superior, Platinum, afegeix els retrovisors exteriors calefactables, òptiques antiboira, comandaments d'àudio al volant, climatitzador, suport lumbar als seients, llevavidres elèctrics i unes precioses llandes d'aleació de 15 polzades.

En el capítol mecànic, Lancia manté la variant bicilíndrica de 0,9 litres i 85 CV que pot adquirir-se amb canvi automàtic

amb un suplement de 1.000 euros. Eficient en consums però un pel rumorosa queda situada just per sobre de la versió de gasolina amb bloc d'1.2 litres Fire de 69 CV. I en el llinar més alt, en dièsel, l'Ypsilon amb mecànica 1.3 MTJ de 95 CV, que arriba associada a un canvi manual de cinc velocitats. Tota aquesta oferta s'estructura amb preus que van dels 12.400 euros fins als 18.200, però durant el període de llançament, els italians han publicitat la versió bàsica 1.2, amb acabat Gold, per 12.200 euros, o amb un finançament de 120 euros al mes, si s'abona el 25% del preu del cotxe en concepte d'entrada.

A parer nostre, la versió dièsel 1.3 MTJ II és la que presenta un funcionament més rodó. Ens ha semblat, fins i tot, més silenciosos que el Fiat Punto EVO, que n'és cosí germà. I també més àgil en itineraris revirats i amb major repris perquè aboca una tara de només 1.125 kg. En marxa, el flamant urbanita de Lancia resulta còmode, estable i força silenciosos. Es nota que s'ha fet un bon treball d'insonorització i hem de reconèixer que també s'ha equilibrat força el conjunt esmorteïdor/molla. Les suspensions filtren bé les irregularitats del terreny i no hi ha gronxaments de la carrosseria molestos. L'únic inconvenient que hi trobem té relació amb la desmultiplicació i grau d'assistència de la direcció, que resulta impecable en ciutat però un xic massa flonja i poc precisa en autopista. La marca ha previst comercialitzar 122.000 unitats d'aquest renovat model. ■

Motor: Davanter transversal. 1.248 cc. Injec. Common rail, turbo i inter-cooler. 95 CV. **Canvi:** Manual 5 vel. **Frens:** Discs/tambors **Vel màx:** 183 km/h. **Consum mitjà:** 3,8 litres/100 km. **Preu:** 15.100 euros.

Per a anuncis en aquesta revista...

PUBLICITAT

Urgell, 38 - Tel. i Fax 93 872 43 86
MANRESA

Menú migdia, de dilluns a divendres **9 €**

I de dijous a
dissabte, sopars
al menjador
interior

Menú dilluns a divendres: 10,95 €
Menú dissabte: 16,50 €
Menú diumenge: 18,50 €

Menú per a grups i
autèntica pizza italiana
per emportar

c. de la mel, 32 Manresa
(darrera Abacus Cooperativa)
t. 622 870 185

LA CUINA
restaurant

Alfons XII, 18 - 08241 MANRESA
Telèfon 93 872 89 69

www.restaurantlacuina.com
lacuina@restaurantlacuina.com

Truca'ns.
Et prepararem la comanda perquè
la recullis sense haver-te d'esperar

Muralla St. Francesc, 3 Tel. 93 876 92 24
Av. les Bases de Manresa 76-78 Tel 93 876 92 32

Plaça Bages, 8 - 08242 Manresa - T. 93 874 45 08
stacca@stacca.cat - www.grupraviolo.com

Cada migdia i de dimecres a divendres al vespre,
menú 13,40 € / carta
Menú d'empresa: 20 € tot inclòs

OBERT
TOTS ELS DIES
Lepant, 13
08242 Manresa
T. 938 740 959
Barcelona

Pàrquing d'ús exclusiu
per als clients de Raviolo

Ja tenim menús per a colles! A partir de 26 €
Menú de Cap d'Any al restaurant i també per emportar.
Vine i informa-te'n!

EDUARD MERLY I GUILLEM PUIG

El secret del carrer del Balç

Situat on acaba el carrer que està més de moda del nucli antic. Ben amagat, com si es tractés d'una sala secreta, ens trobem amb un restaurant ubicat dins d'un de les cases amb història a la ciutat. Avui estem decidits a descobrir els secrets que emanen de la porta d'aquell carreró, que sota la llum tènue d'un fanal, ens convida a fer-hi una visita. Avui descobrim el restaurant Lounge.

Es tracta de l'espai que ocupava l'antic Cafè del Gris, ubicat dins de la casa Vallès, una de les antigues de Manresa. Les parets són de pedra però la decoració és actual i amb certs tocs *retro*, que atorguen al local un aire modern tot conservant els vestigis de l'edifici. La distribució de les sales, de diferents mides i a diferent nivell, amb un pati interior i tot, li acaben de donar aquest toc misteriós i medieval, que sempre va acompanyat de les últimes tendències d'una música *chillout* tranquil·la i ambiental.

El que ens ofereixen al Lounge és la possibilitat d'escollir menús aptes per a tots el paladars i totes les butxaques, i avui tenim la possibilitat de gaudir d'un menú de 17,90 euros, amb una composició pròpia de menú degustació. Per anar fent boca ens serveixen unes torrades que podem acompanyar amb una salsa de tomàquet ratllat i amanit i uns talls fins de llonganissa. Tot seguit ens arriben les aromes marines d'uns múscols cuits al vapor, al punt de sal i de frescor absoluta. Podem dir que ja hem començat bé l'àpat, ara tot apunta que la resta serà un festival.

Continuem amb una amanida d'encenalls de pernil ibèric i foie, amb poma i festucs. Ens sorprèn la presentació, que abandona els estàndards de les amanides actuals i adoptant una estructura allargassada aconseguix que cada tast contingui tots els elements del plat a la vegada. Després seguim amb un caneló de cansalada del coll amb pasta fresca, acompanyat d'una salsa del propi rostit i beixamel. Una combinació increïble, un joc entre la suavitat de la farça i la potència de la salsa d'acompanyament.

Arribats a aquest punt de l'àpat, un observador extern a l'àpat podria pensar que ja estaríem massa tips per continuar, però la veritat és que el paladar ens demana més sensacions organolèptiques i el nostre estómac, en un acte de solidaritat, sembla que no tingui límit. Així doncs ataquem els segons, que comencen amb un dels millors plats de la nit: bacallà *mi-cuit* sobre un llit de patata. Ens el presenten d'aquesta matei-

xa manera i la sorpresa ve quan en clavar-hi la forquilla sorgeix un rovell d'ou fos entre els talls de bacallà. Increïble! Massa bo per explicar-ho en paraules, més val experimentar-ho in situ. El següent plat, com a tot menú de degustació, havia de ser la carn, i efectivament ens porten un filet de bou amb foie i reducció de vi negre. I com a bons amants de la carn ens entusiasma el seu punt de cocció, fet per fora però amb un interior poc cuit i ben melós.

Arriba l'hora de les postres, amb una crema de xocolata blanca combinada amb la dolçor del toffee i el toc amargant de la xocolata negra. Altra vegada amb una presentació curiosa i divertida, acaba sent un final agradable i gens embafador. La carta de vins és del tot correcte, amb els preus prou ajustats. La nostra elecció és un vi de producció ecològica del Penedès, l'Indígena, 100% garnatxa, de tocs torrats, i de fruita vermella seca.

La sensació que ens emportem és que ha estat una de les millors experiències dintre dels sopars de duros fets fins ara. Hem gaudit com mai, i tot a un preu més que acceptable. L'experiència dels cuiners en la cuina d'alt nivell i la seva joventut s'han unit per donar un servei inigualable en relació qualitat-preu. Un sopar al Lounge és una infiltració a l'alta gastronomia sense haver de deixar-hi el sou de tot un mes. I l'espectacle acaba de començar, com aquell qui diu. ■

Restaurant Lounge

-Menús: 18-30€

-Arcs de Santa Llúcia, 14

-Tel. 938768150

-Horari: De dimarts a diumenge de 13:00h a 16:00h i de 20:00h a 23:30h. Dilluns tancat.

-Cuina: Mediterrània i local.
Especialitat: cuina de degustació.

Amanida amb encenalls de foie i pernil

Bacallà *mi-cuit* sobre llit de patates

Filet de vedella amb reducció de vi negre

Crema de xocolata blanca amb toffee i xocolata negra

Massa quadres per a tan poques parets

Els artistes i les institucions municipals combaten el dèficit de galeries amb l'obertura d'un nou espai a la Casa Lluvià i potenciant altres alternatives

PEP CORRAL

L'ostracisme equival a la mort. La principal raó de ser de l'art és mostrar-se en públic, i l'artista necessita difondre la seva obra tan per la qüestió purament romàntica de compartir el seu món interior com per finalitats més pragmàtiques com vendre les seves creacions amb finalitats lucratives. Ara bé, totes dues finalitats requereixen un element comú: un espai a disposició dels creadors on puguin exposar les seves obres, ja siguin en forma de pintura, escultura o fotografia.

Per als artistes de casa nostra, però, disposar d'una sala d'exposició on exhibir el talent no és una qüestió gens fàcil. Des de fa ja alguns anys, el nombre de galeries d'art privades a la ciutat s'ha anat reduint fins a la mínima expressió. Queden tan sols alguns reduïdes com l'Espai d'Art del Cercle Artístic, Art Set. Això deixant de banda alguns negocis que, com veurem més endavant, han trobat una segona via, lluny de la seva activitat habitual, en el món de les galeries d'art. Pel camí, han quedat enrere espais com les sales de Caixa Barcelona i de la Caixa de Pensions o, més recentment, les extintes RuaX d'Art i Giacometti.

A un altre nivell, les galeries públiques es veuen desbordades per l'elevat nombre de peticions per exposar, i l'oferta actual queda molt lluny de satisfer la demanda. Les èpoques en què, com recorda el president de Foto Art Manresa, Josep Brunet, la ciutat disposava «de diverses sales que formaven un circuit cultural on passejar», sols perviuen en l'imaginari col·lectiu i, ara, la varietat de sales d'art és cada cop més escassa. Lluny del moment de gràcia que viuen les arts escèniques a

La sala del Col·legi d'Arquitectes, en la inauguració d'una exposició. Foto. Joan Antoni Closes

la ciutat, les arts plàstiques es mantenen en un discret segon pla i semblen consolidar-se com el germà oblidat del món cultural.

El Casino, l'espai més cobejat

La sala d'exposicions per excel·lència a la capital bagencina és el centre cultural del Casino, tant per l'espai del vestíbul com el de la planta baixa. La seva cèntrica ubicació i el fet d'estar en un dels edificis més emblemàtics de la ciutat fan que aquest espai sigui cobejat tant per artistes, a nivell individual, com per entitats socials. «Exposar al Casino llueix», afirma el regidor de Cultura, Joan Calmet, que ressalta que des de fa un parell de mesos, la programació per al 2012 està completament plena. Segons afirma el regidor, qualsevol sol·licitud per exposar-hi no podrà ser satisfeta fins d'aquí un parell d'anys.

Entre les causes d'aquesta sobresaturació, el president del Cercle Artístic, Eduard de Pobes, identifica alguns cir-

cumstàncies clau. Segons de Pobes, un dels problemes de l'Espai7 del Casino és haver de donar lloc «a una programació estable que monopolitza les dates sense donar cabuda a nous projectes». El propi Joan Calmet també reconeix aquesta mancança en el model de programació mentre que subratlla que un dels dilemes dels equips municipals és el debat sobre si cedir els seus espais a entitats socials o fer-ho a particulars. «A nosaltres ens agradaria donar sortida a tothom», afirma, «ja que cadascú fa la seva feina i és igualment necessari». Tot i així, afegeix, la regidoria encara no ha trobat la fórmula idònia per actuar, al mateix temps, com a promotora d'activitats de caire social i com a suport per artistes que, com admet, «si no se'ls dona suport des de les institucions, ho tenen veritablement pelut».

Una visió més crítica de la gestió de l'espai del Casino l'ofereix el president de Foto Art Manresa. Josep Brunet considera que un dels problemes de la sala

gran és que està «pràcticament monopolitzada per grans produccions, normalment foranes», una deficiència que també atribueix a altres espais de la ciutat com la sala d'exposicions de Catalunya Caixa a la Plana de l'Om.

Malgrat les queixes i la prudència amb les quals s'hi refereix, Brunet destaca la feina feta, fins ara, per aquests espais i reconeix que són els únics que aconsegueixen maquillar les xifres de visitants de sales més allunyades del centre.

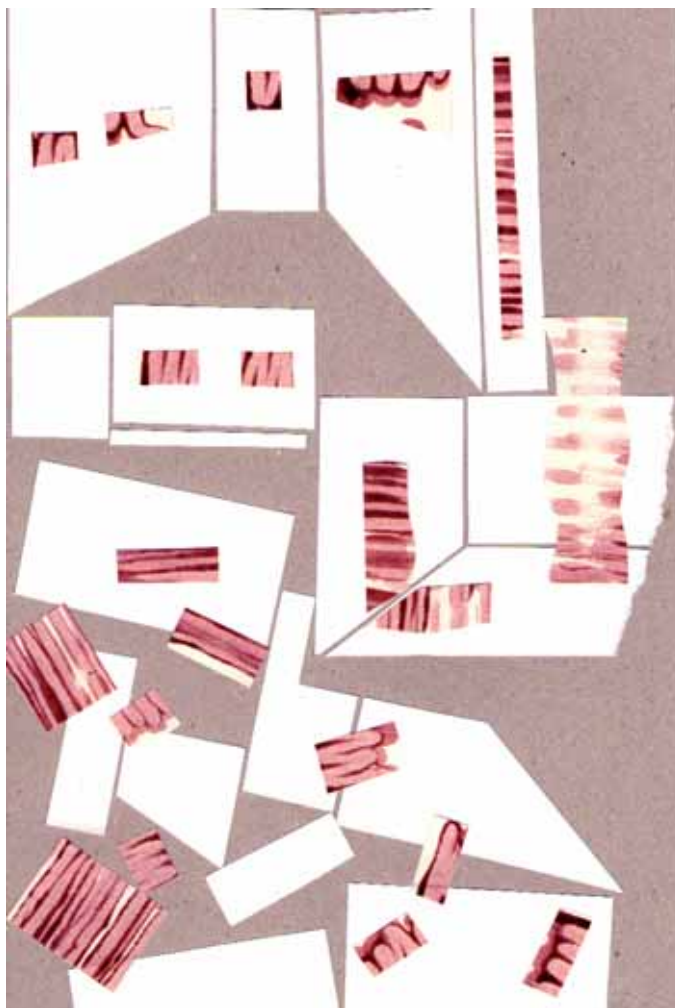
Objectiu: oxigenar la programació

L'estreta programació del Casino ha estat un dels grans maldecaps per a la regidoria de Cultura des de la seva presa de possessió, ara fa mig any. Per tal de donar sortida al coll d'ampolla que suposa el tipus de servei actual, l'equip municipal disposa de diverses alternatives. Una de les més habituals passa per oferir als interessats exposar en algun dels centres cívics de la ciutat.

Tot i així, diu Calmet, són pocs els que accepten sacrificar la possibilitat d'exposar al centre de la ciutat, encara que això comporti poder inaugurar abans.

Circumstàncies com aquestes, van obligar el consistori manresà a buscar fórmules que permetessin ampliar l'espai expositiu al centre de la ciutat. Descartades la possibilitat d'ampliar les sales de dins el propi Casino, els tècnics municipals es van començar a plantejar la possibilitat d'estendre les exposicions a altres edificis propers. El que d'entrada semblava un procés extens i complex, però, va acabar resultant menys difícil del que s'esperava. I és que a escassos metres del Casino reposava una àmplia sala d'exposicions, quasi desconeguda pel gran públic i en un entorn tant o més llaminer que el de la pròpia biblioteca: la Casa Lluvià.

Aquest edifici modernista, actual seu del Col·legi d'Arquitectes, està equipat

Il·lustració: Anna Crespo

amb una àmplia sala habilitada per a fer-hi exposicions a la planta baixa. L'activitat que fins ara albergava era més aviat escassa, amb algunes mostres intermitents durant l'any i activitats esporàdiques com ara el debat que aquesta revista va organitzar amb motiu de les eleccions municipals del passat mes de maig. Amb el replantejament d'aquest espai a partir de l'any que ve, l'Ajuntament persegueix un doble objectiu. D'una banda, donar un nou impuls per apropar aquest equipament a la ciutadania i, de l'altra, dotar la ciutat d'una nova galeria prou atractiva per atreure artistes i visitants.

Art, vida i noves tecnologies

La necessitat dispara la imaginació, i en els últims anys els artistes han requerit més que mai buscar noves fórmules per donar a conèixer les seves creacions. Una de les opcions que ha

tingut més bona acollida entre professionals i espectadors ha estat la que han dut a terme establiments com ara el Vermell o l'Aroma. Aquests negocis han optat per incloure activitats culturals com ara exposicions o concerts com un actiu més de la seva oferta. D'aquesta manera, és la galeria la que surt a buscar l'espectador en comptes d'esperar-lo passivament. Per a Eduard de Pobes, iniciatives d'aquesta mena són «un exemple de convivència de l'art i la ciutat», i són especialment positives, ja que serveixen per a atreure un sector de públic que, en altre s circumstàncies, potser no s'hagués dirigit mai a una galeria.

Una altra opció, que cada cop compta amb més adeptes, és el de l'autopromoció a través d'internet. Mitjançant les xarxes socials i altres recursos online, alguns creadors disposen d'espais propis on mostrar i gestionar les seves obres. Aquesta possibilitat, però, encara desperta certs recels degut a les limitacions que

presenta, sobretot pel que fa a la diferència entre contemplar l'obra original o una simple reproducció digital de menor qualitat. Malgrat tot, alguns artistes manresans es mostren satisfets davant les opcions que aporten les noves tecnologies, motiu pel qual no seria estrany que aquestes adquirissin un rol més destacat en un futur no gaire llunyà.

És cert que la conjunció d'iniciatives com aquestes es pot interpretar com les primeres senyals d'un intent de reactivació del sector artístic. Els fonaments estan posats, però les intencions per sí soles serveixen de poc. Artistes i administracions insisteixen que la seva disponibilitat a cooperar entre ells és plena per resoldre un problema que fa anys que dura. Mentre no es concreti res, però, molts quadres i escultures seguiran amuntegant pols als magatzems particulars, esperant, pacients, la seva hora. ■

LLIBRERIA - PAPERERIA 100 anys
RUBIRALTA
 Born, 24 - 08241 Manresa - Tel. 938724130
 rubiralta24@hotmail.com

EDICIONS PAR CIR SELECIONS
LLIBRES PAR CIR
 Literatura • Infantes • Llibre tècnic
 Ciències socials • Ciències naturals
 ... i totes les temàtiques
 Angel Comand, 74 • 08241 Manresa • Tel. 93 872 38 82
 Fax 93 872 38 38 • www.parcir.com • parcir@parcir.com

trava amb nosaltres: facebook, twitter, youtube, google+, linkedin, instagram
petit Parcir
 Carrer de Ferragut, 36 • 08242 Manresa • Tel. 93 872 74 34
 www.petitparcir.com • petitparcir@petitparcir.com

De tot i més

ART. Maria Camp

Ara que acabem l'any us proposem un recorregut artístic per temàtiques i disciplines diferents, que ens durà a diverses poblacions. Comencem a Manresa, a la sala del Cercle Artístic, on fins el 10 de desembre es pot gaudir de l'exposició de gravats i escultures de petit format *Parèntesis*, d'Àngels Freixanet. A la Casa Lluvià podreu visitar-hi l'exposició *El buit i la llum*, de Gustavo Barba i Ramon Puigpelat, i a la Fundació Caixa Manresa *El pes de les imatges*, del pintor i poeta català de renom internacional Perejaume. Per continuar el recorregut artístic podeu anar a Solsona, a la Galeria Íssim, per veure-hi l'exposició de xilografies *Amors difícils*, on Pep Brocal i Blanca Hernández reflexionen sobre el poder de l'amor a partir del què ells anomenen un «noticiari convuls de grans i petits moments d'unes vides imaginades» –però que podrien ser la de qualsevol de nosaltres. A Vic, el fotògraf manresà Joan Villaplana exposa *Metropolis* a la seu del Col·legi d'Arquitectes fins al 31 de desembre, un projecte entorn els espais d'espera de les andanes dels metros de ciutats europees (foto). I per acabar aquest recorregut i l'any –o per encetar l'any nou, ja que la darrera proposta és indefinida fins que l'espai s'ensorri– us proposem *grifoll reCENT*, a Cal Rosal, una mostra del treball recent de l'artista Josep Grifoll. ■

Sou tots uns capitans

CINEMA. David Torras

El diumenge dia 18 de desembre tindrem l'oportunitat de veure al teatre Conservatori una pel·lícula filmada en àrab pel director gallec Oliver Laxe, format a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, i que reflecteix la seva estada del 2007 al 2010 a Tànger com a professor del taller cinematogràfic d'un centre d'acollida de menors en estat d'exclusió social. El film es contagia de l'energia dels nens en un treball sense guió previ i que troba el seu punt de suport en una fe en la creativitat, la reflexió, la modèstia i, sobretot, en l'acte de filmar com si en les imatges aparegués l'alè d'Abbas Kiarostami o Joaquim Jordà. Ens trobem davant d'un film exitós artísticament, però també econòmicament i que, amb el seu pressupost reduït, qüestiona involuntàriament les deficitàries produccions de la gran indústria cinematogràfica. El film, rodat en 16mm i en blanc i negre, representa el primer llargmetratge del director, qui ha presentat altres tipus de treballs audiovisuals al Museu Reina Sofia de Madrid i al Museu Nacional de Berlín. Duu per títol *Todos vos sodes capitans* i va ser guanyadora del premi a la millor pel·lícula del jurat jove al prestigiós festival internacional de cinema de Gijón i el Fipresci a la Quinzena de realitzadors del festival de Cannes. ■

Trilogy Rock Sessions

MÚSICA. Maurici Ribera

El proper dimecres 21 de desembre tindrem Collapsing Opposites de Canadà (foto) tocant a la Gramola de Manresa en una actuació gratuïta. Bàsicament podem dir que es tracta del projecte del músic de Vancouver, Ryan McCormick, que per a aquesta ocasió, ens presenta el disc *Real Moving 2011*. El canadenc compta amb una trajectòria de deu anys i una bona colla de treballs discogràfics ben variats. Ha passat pel festival Down By The River d'Alemanya i ha estat acceptat en les escenes de música independent tant de Canadà com d'Estats Units, amb àmplia relació amb el moviment antifolk de Nova York. Per a aquesta actuació, que començarà a les nou del vespre, comptarà amb dos teloners locals Sickbrain i The Missing Leech. Sickbrain és el projecte de l'exmembre de Psicophonics Edu Mató, que actualment també forma part de la banda de stoner, noise Bless The Mammoth. Un bon grapat de grans cançons. Actualment enllesteix el seu EP de debut. Per la seva part The Missing Leech, el cantautor de Sant Joan de Vilatorrada practica antifolk i folk punk amb temes sovint de sonoritat indie. El seu segon disc, *Trompetes a Holanda*, ja està disponible; com sempre amb un treball d'autoedició. ■

Que tinguem sort

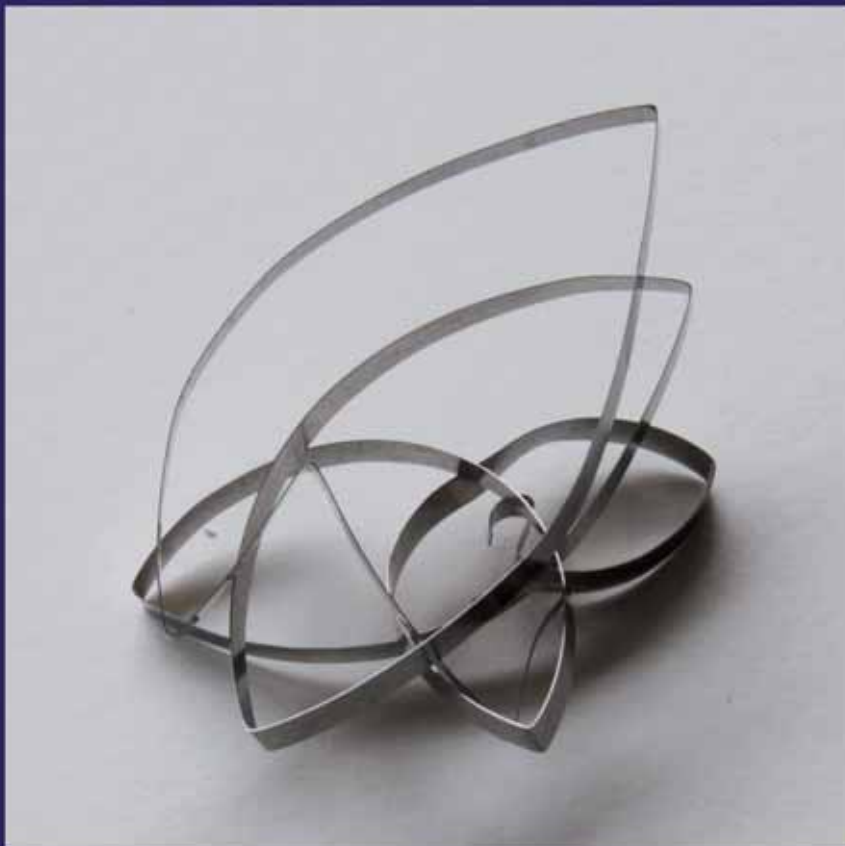
TEATRE. Joan Morros

Carles Alberola és l'actor, escriptor i director valencià que vam descobrir al teatre Conservatori l'any 1997 amb la comèdia *Mandíbula afilada*. Des de llavors la programació dels Tocs de Teatre ha anat incloent alguns dels seus muntatges sota la producció d'Albena Teatre. Per començar la programació de l'any vinent hem programat una de les darreres produccions d'Albena Teatre: *Que tinguem sort* és un muntatge interpretat pel Carles Alberola i Alfred Picó. Dos actors de teatre parlen al camerino una estona abans de començar la funció. Dalt de l'escenari troben una felicitat que contrasta amb les seves vides quotidianes més o menys anodines. Després de més de vint anys trepitjant escenaris per tot arreu, només la ficció podrà donar-los tot allò que la vida els nega. Això sí, només necessiten per aconseguir-ho una miqueta de sort. *Que tinguem sort* acaba de ser publicada per Edicions Brumera. Aquest divertit muntatge el podrem veure el dissabte 7 de gener al teatre Kursaal i servirà per inaugurar la programació del 2012, any en què celebrarem el cinquè aniversari del Kursaal amb el convenciment que «L'any vinent serà millor». Si mes no pel que fa al teatre. Que tinguem sort i un bon any! ■

ÉS AQUÍ, O ENLLOC, EL QUE CERQUEM
Horaci, epístoles

'La mà de ningú'

LLORENÇ CAPDEVILA

El valencià Vicent Usó, dues vegades finalista del Sant Jordi i amb un corpus narratiu iteressant, acaba de publicar una peculiar novel·la negra.

La mà de ningú (Proa, 2011) és una novel·la d'aquelles que, com se sol dir, atrapen el lector. Potser algun dels habituals del gènere trobarà que s'entreté una mica massa en els detalls superflus, en la descripció de gestos i situacions; i potser algun altre se sentirà molest per no trobar-se amb una trama linial, amb un protagonista clar i amb una mica més de sang i fetge, però el cas és que a mi em va atrapar fins a la darrera pàgina. Es tracta d'una història situada a França i protagonitzada per sis personatges: un vell pagès que fuma d'amagat i que no vol sentir dir sobre deixar de conrear la terra; un transportista d'origen balcànic, brut i gras, que parla amb una amant imaginària; un senegalès que ven pel·lícules pels carrers de París i que no sap on passarà la nit; una okupa desarrelada i generosa que es guanya la vida fent malabars; una dona maltractada que fuig d'un passat fosc i es refugia en una gran mansió on acaben de contractar-la com a serventa; i un metge vidu que estima amb bogeria les seves dues filles petites i treballa fent un horari força intempestiu. A banda d'aquests sis protagonistes tan diferents i aparentment desconectats, per la novel·la també es passegen altres personatges prou interessants, com un policia malcarat i arrogant que s'assembla a l'actor Jean Reno com si li fos germà bessó, o la mestressa d'un dels cellers més prestigiosos de França. Justament la clau del suspens que aconsegueix crear Vicent Usó, allò que ens té enganxats capítol rere capítol (cadascun focalitzat en un personatge), radica a descobrir quina relació tenen tots plegats amb una mà seccionada a l'altura del colze que apareix en un camí del camp en plena Normandia. I, arribats aquí –titlleu-me, si voleu, de província–, he de reconèixer que se m'escapa el motiu –si és que n'hi ha cap– pel qual Vicent Usó situa aquesta història a França i no en uns escenaris més propers.

Des del principi, però, i gràcies a l'atmosfera creada per l'autor, un intueix que tot plegat amaga una realitat fosca i sordida. Mostrar aquesta realitat, encara que sigui supeditant-la a una trama de misteri i a un final sorprenent, és –i ha de ser– l'objectiu de qualsevol novel·la negra que vulgui ser digna d'aquesta etiqueta. I crec que *La mà de ningú* ho aconsegueix. ■

Maragall per a joves

LLUÍS CALDERER

En un article publicat a la revista *Escola Catalana* (núm. 471), Josep M. Aloy comenta els llibres que, durant l'Any Maragall, han estat destinats als lectors joves per tal d'atansar-los a la persona i l'obra del gran escriptor de qui commemorem el centenari de la mort i els cent cinquanta anys del naixement. Em permeto de transcriure'n les paraules inicials: «*El poeta Joan Maragall no és un poeta per a gent jove. Dit això, i tal com s'ha esdevingut en molts altres escriptors, és fàcil pensar que una part de la seva poesia ha arribat, no obstant això, a la població jove, sobretot per la mediació de mestres i bibliotecaris. I benvingudes siguin les iniciatives que permeten que els lectors joves coneguin els seus poemes i en puguin fer un tast quan encara no tenen la capacitat d'entomar-los sencers.*»

El comentarista remarca l'esforç d'Editorial Baula, que, ella sola, entre l'any passat i aquest, ha editat cinc títols del caràcter esmentat abans. M'afegeixo des d'aquí a remarcar especialment, tal com fa també Josep M. Aloy, *Vull conèixer Joan Maragall*, signat per Pep Molist i amb uns molt belles il·lustracions d'Ignasi Blanch. Val molt la pena de tenir-lo en compte ara que s'acosten festes propícies per regalar llibres. Pares i avis tenen amb aquest llibre l'avinentesa d'obrir els ulls dels infants a un món ple de meravelles.

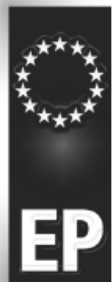
Una cosa, però, que he trobat a faltar és la reedició del llibre *Tria*. En un moment determinat, a petició de l'editor de Girona Dalmau Carles, Joan Maragall va confegir una selecció d'escrits seus que considerés aptes per a un llibre de lectura escolar. El resultat, amb el títol ja dit i el subtítol *Llibre de lectures selectes, en prosa i en vers, per als nois i noies de les escoles i col·legis de Catalunya*, va aparèixer per primera vegada a principis de l'any 1909. L'edició que tinc jo és de 1931, forma part de la Biblioteca Pedagògica

Catalana i porta un pròleg molt bonic signat per Salvador Albert, que comença amb aquestes paraules: «*L'home que, deferint galantment a prec de l'amistat, ha fet per a vosaltres, petits lectors de les escoles catalanes, aquesta Tria és també un nen, un nen gran, un nen que ja no juga, que sols canta. És un poeta: té, com vosaltres, el cor tendríssim i l'esguard serenament lluminós. En els seus ulls, tantost profundament escrutadors, tantost còndidament embadalits, sempre hi resplendeix viva, ben viva, la infinita meravella del món. Ell, aquest món tan vell, encara el veu somriure i encara el sent cantar. És un poeta, i el seu esperit claríssim i sonor fa de la seva vida un bell teixit de llum i d'harmonia.*» ■

Il·lustració: Dani Hernández Masegú

el Cu DEL POU

REVISTA D'OPINIÓ I OPINIÓ

*Ara ve Nadal
si matem el gall
ens l'haurem de vendre:
no tenim ni un ral!*

Desembre 2011

NÚMERO 178

editorial

La minuta interminable

L'afar del Casino fa mandra. Molta mandra. De fet, la majoria de manresans i manresanes desconeixen, quan contemplen amb cert orgull l'edifici al Passeig, que la recuperació d'aquest per a la ciutat forma part d'un procés que encara cueja. I tant si

cueja! Porta tanta cua que, a més d'un, potser se li ha acudit calar foc a la magna construcció modernista projectada pel no menys emblemàtic Ignasi Oms i Ponsa per apaivagar la gasivitat i els afanys dineraris del lletrat Eduard Bosch en representació de l'antiga propietat a qui es va voler expropiar l'any 1990 en temps de l'il·lustríssim alcalde Juli Sanclimens.

La cosa ja no es va encarar massa bé i la factura ja va caure com una llosa en l'ajuntament Valls, que va anar

dilatant el tema. Però la minuta no es rebaixa i, en els temps que corren, i vist que no n'hi ha ni cinc de calaix, Valenti Junyent ha decidit fer un cara a cara per intentar rascar alguna cosa ara que el preu del totxo (modernista o no) s'ha ben desplomat. Una empresa ben difícil vista la intransigència que han mostrat des de fa dues dècades els antics propietaris. Un llast molt considerable i que catapulta el deute cada cop que l'Ajuntament ha de fer pressupostos. ■

va com va

llum degàs

dura és la vida

maria picassó

L'amic invisible

Tots hem maleït qui va intenar-se això del regal de l'amic invisible, però sovint va amb el paquet dels sopars de Nadal, siguin d'estudiants o siguin de feina. El problema no és tant econòmic, sinó de la dificultat de l'elecció. Amb quin criteri triem això o allò? Encara sort dels basars xinesos, que ens permeten triar sense necessitat de tenir cap criteri. Com a regal invisible, tot s'hi val. Amb tot, sempre és convenient d'observar uns principis bàsics.

Evitem de tornar a regalar el que et van regalar a tu l'any passat. I encara menys si els comensals sou els mateixos. Tampoc no regalarem objectes excessivament útils, com una garrafa d'oli o una mosquitera. No s'escau, tampoc, d'aprofitar l'ocasió per desempallegar-te de llibres llegits, ceràmiques reconstruïdes, cedés mig ratllats, vins picats, barres de torrons caducades o dècims de loteria ja sortejats. Si més no, que no es noti.

Tampoc no fóra èticament correcte de regalar una capsa de preservatius a un company de feina de qui saps que pateix d'impotència. Altra cosa és regalar-la a la seva secretària, a qui t'agradaria conèixer més a fons.

No és fàcil encertar el regal, i això ens produeix una certa angoixa. Sobretot quan ho deixem per última

hora. Perquè sovint comencem a pensar-hi unes hores abans del sopar.

Hi ha qui, aprofitant la invisibilitat de la mà, veu en aquesta mena de regals l'oportunitat per expressar d'amagatotis filies i fòbies. En el cas de les filies, però, farem tots els possibles perquè, malgrat l'anonimat, el destinatari o la destinatària endevinin el remitent i les seves intencions. Pel que fa a les fòbies, no solament preservarem la identitat sinó que, si volem matar dos pardals d'un tret, insinuarem i penjarem els neulers de l'execrable regal a qualsevol altre antipàtic company.

Tampoc no ens ha de preocupar qui ens toqui o ens deixi de tocar. Tot i que, en principi, és l'atzar qui decideix el destinatari del nostre regal, a la pràctica, però, adreçarem el regal a qui més ens convingui, prescindint del fet que algú es quedarà sense i algú altre en rebrà dos. Si acabeu essent l'amic invisible de vosaltres mateixos, procureu no excedir-vos gaire en el pressupost i en els elogis, i si no us en podeu estar tingueu la delicadesa de posar-vos vermells en desembolicar l'ampolleta de perfum Imperial Majesty i agrair l'encert del detall i de la frase acompanyant: «Ets tan irresistible que els sospirs m'ennueguen». En el cas que la resta de comensals sigui del mateix sexe, estalviu-vos el comentari i eviteu, així, altres ennuegades. ■

COM S'ENTÉN QUE TANQUIN
HOSPITALS I URGÈNCIES,
I EL LICEU SEGUEIXI OBERT ?

NO ÉS DIFÍCIL D'ENTENDRE.
ÉS DIFÍCIL DE PAIR.

des de la butaca d'en Voltaire

l'homenot de la pipa

L'home dels nassos

Mira que en tenim per triar, i encara em costa! Des de la butaca, astorat i perplex, observo l'esdevenir del dia a dia i és ben engrescador, a fe de Déu, constatar la diversa, rica, contradictòria... (afegiu allò que més us agradi o disgusti)... conducta humanoide. Tot ésser humà necessita sentir-se còmode en un espai. Ja sigui a la butaca de casa (costa trobar el lloc adient si fem trasllat de casa), al municipi, a la comarca, a l'estat (aquest encara costa més! No tenim ni estat propi), a Europa i al Món.

Ara, més que mai, necessitem models socials i lideratges amb objectius clars i que ajudin a afrontar amb fermesa el futur. Aquí és on plora l'àvia! Redimonis, n'hi ha per posar-se a plorar, després de fer-nos un fart de riure.

Repassem: Don Mariano fent el Tancredo (figura de les curses de braus aplicable a l'esmentat polític), en el Govern dels millors una vicepresidenta de currículum dubtós i el conseller de Salut actuant com un bon cirurgià ortopèdic (bisturi i guix), el PSC en busca de la seva ànima (no sap si en la E del PSOE o en la C de PSC), l'exhonorable president pluriempleat i rebaixant la dig-

nitat catalana. Europa recuperant el govern dels tecnòcrates, fet que per als que tenim una edat un *dejà vu*, *dejà vecu* dels temps, gens democràtics, del franquisme.

Els moviments revolucionaris, per anomenar-los d'alguna manera, dels països àrabs incrementant el poder religiós allà on s'han celebrat (quina paraulota per posar aquí) eleccions. A Síria, la hipocresia feta realitat, va molt bé un dictador (oftalmòleg format a Oxford) al capdavant d'un estat laic! Recordem que li donen suport els cristians d'aquell país. A Afganistan, Índia o Pakistan, ningú sap on són les solucions i les mínimes arrels democràtiques. Als USA, l'Obama cada vegada més enfosquida, la seva trajectòria..

Com que aquest mes de desembre s'acaba amb el dia 31, a la recerca

de l'home dels nassos. Cal enviar-los, tots plegats, a trobar-lo, a la nostra plaça sant Domingo. De ben segur que es ben lluirien i encara que el busquen... i no el troben. Tenen tot el dia i, si molt m'apureu, tot l'any, ja que de feina poca, per recordar-nos la seva ineptitud, la de la subcasta elitista. ■

bugada al pou

Pi extirpat

Començo una bugada farcida de notícies relacionades directament i indirectament amb la crisi, amb l'eliminació del paisatge d'un pi que, gràcies al Pou, passarà a la posteritat. De fet, la portada del número 269 del mes d'octubre i dedicat al catàleg del patrimoni n'és una esquela perfecte. En la instantània, en ple ocàs del dia a la zona de cal Balcells on s'interconnecten els eixos Transversal i Diagonal, es mostra en primer terme tot i que ja estava mort. Amb l'avanç de les obres, i com veiem en la imatge, ja ha estat talat i retirat del punt on es trobava. Descansi en pau.

Regió7 continua deixant llast

Si aquest esplendorós pi ja ha estat eliminat de la zona i així s'ha esporgat –com han denunciat col·lectius com Meandre– part de la vegetació dels voltants del nostre municipi, podem dir que també el diari *Regió7* continua esporgant estructura. Un fet que, lamentablement, s'ha cobrat la baixa de tres empleats més, davant de la carrera de fons que implica continuar subsistent. Aquest cop, els damnificats han estat la redactora Zara Morales, veterana de la casa, el corrector Joan Valls i el membre de l'equip de distribució Rafa Vega. Mai no són bones les notícies relacionades amb la destrucció de llocs de treball, i més, en el nostre sector i quan els toca a col·legues. Aquestes tres persones se sumen a una llista bastant àmplia d'assalariats i col·laboradors que han abandonat un diari. Un rotatiu, això sí, que fa poques setmanes es vantava de

tenir un nou Consell Assessor amb promots ben destacats. Pots ser caldria no assessorar-se tant i defensar més l'engrnatge que encara pedala amb l'espasa de Dàmocles constantment sobre el cap.

Imatges crues

Continuo amb temàtica no massa encoratjadora presentant una altra problemàtica creixent. Amb l'arribada del fred i els estretors als quals la vaga està sotmetent alguns sectors de la població, s'han començat a veure situacions com les que reflectim en la imatge adjunta. Es tracta de dos sense-sostre dormint en el caixer de CatalunyaCaixa de la plaça Infants un dijous a la nit. La instantània me la fa arribar una veïna de la zona que volia treure diners a quarts d'una de la matina. Tot i que aquesta és una escena força habitual en grans ciutats com Barcelona i l'anomenat quart món s'estén –pel que sembla– sense aturador per tota la geografia, a Manresa a molts encara ens sobta trobar-nos persones amb condicions de vida tan marginals.

L'Antonio, cap al Jorsu's

N'hi ha que, amb la lectura asiàtica de la crisi, són emprenedors –i també valents per què negar-ho– i decideixen apostar per posar en marxa negocis nous. És el cas del popular Antonio Dorado, rostre emblemàtic de la Bodega Andaluza de la via de Sant Ignasi que, encara que sembli inversemblant, s'ha traslladat. El nou establiment on atén la clientela amb la seva gràcia i agilitat naturals és al bar Jorsu's de la carretera de Vic. Allà

l'Antonio intenta fer reviure l'ambient dels bons temps de la Bodega que, també val a dir-ho, segueix en actiu. Des d'aquest espai li desitjo tota la sort del món i espero que continuï amb la mateixa trempera com a màxim estilet i patrocinador de tot tipus d'iniciatives ciutadanes que es couen al voltant del seu establiment. Llarga vida al Jorsu's.

Placa reciclada

Els mals temps, a part de fer aflorar noves iniciatives, també estimulen la imaginació i el reciclatge. Ho veiem en aquesta fotografia feta a l'interior d'El Sielu, sala que aquests dies ha celebrat els seus 30 anys, efemèride per la qual em plau felicitar-los. Un amic lector volia anar a deixar la jaqueta al guarda-roba. El servei estava clausurat com indica el full plantat amb cinta adhesiva sobre una placa... reciclada. I és que si mirem el dors –també immortalitzat– es veu que és aquesta era el cartell indicatiu d'una de les obres de remodelació que ha fet la sala de festes últimament. És mal any, ja se sap!

Carrer Maragall

I no n'hi ha ni cinc de calaix. Ja ho diu l'alcalde Valentí Junyent. Producte de tot plegat és a punt de cloure's l'any Maragall i l'Ajuntament ha perdut l'oportunitat de fer algun acte digne en la seva memòria. Per als menys introduïts en el manresanisme de soca-rel, us diré que el poeta nascut el 1860 i traspassat,

precisament, el 20 de desembre de fa cent anys té un carrer dedicat a la nostra ciutat. És el que trobem gairebé en un descampat, al barri de la plaça Catalunya, tocant a l'avinguda Tudela. De fet, qualsevol activitat, si s'hagués hagut de portar terme en aquest vial i, amb tot al respecte als veïns, no hauria pas lluit gaire.

que els temps canvien a passes de gegant. El debat sobre el que mengem fa temps que s'ha instal·lat en el si de la nostra societat de consum i, val a dir-ho, el nostre Pou sovint s'ha fet ressò de la conveniència de recuperar el comerç i l'agricultura de proximitat i lluitar contra els temibles transgènics. Tot plegat ve a tomb de l'octaveta que va trobar en un comerç una lectora: «Com celebrar el Nadal amb proteïna vegetal?», diu. Un curs que, planerament, ens explica com elaborar els plats de les festes amb seità, thempe i tofu. L'objectiu, segueixo citant l'opuscle per defensar «la salut i la sostenibilitat del planeta» i pal·liar l'excés de consum de producte animal. És, ben bé, que hi ha gustos –i lluites ideològiques– per a tot. ■

Taller de cuina Festiva.

Com celebrar el Nadal amb proteïna vegetal?

- Plats elaborats amb les diferents proteïnes vegetals: seità, thempe, tofu.
- Menjar bé i equitativament: "no es pot menjar el sac i el sac".
- Autònom i responsable: proposar "el que t'agrada, menjar proteïna vegetal".
- Preparar tots els plats cuinats.

Taller multi-plaats: 3 hores de cuina amb 5 o 6 receptes + propostes comentades.

LA SALUT de qui DEPEN?

- Qui que mengem: "SACRIFICI".
- Qui que mengem: com respectem i amb quina intenció, sostenibilitat.

• Actualment: defensar la salut i sostenibilitat del planeta, "sostenibilitat contra KINERGIA".

Divendres dia 3 de Desembre.
De 10:30 a 13:30h.
Inscripció 10 € (Places limitades).

Inscripció 10 €... La resta el mateix dia.
Inscripció contra KINERGIA.

Aut. Pla de Regim. 62
C/Plaça de Regim. 62
11100 Manresa, Tarragona
947 13 46 - 947 13 48
9.00h - 19:00h

KINERGIA
www.kinergia.cat
kinergia@vodafone.es

Nadal amb proteïna vegetal

Sigui per la crisi, la interculturalitat o la globalització econòmica, la realitat és

Aquest és un espai obert a la col·laboració dels lectors. Feu-nos arribar les vostres notes a l'Apartat de Correus 1, de Manresa, o bé a l'adreça electrònica bugada@elpou.cat.

tanta roba i tan poc sabó

jaume gubianas

MÉS ENLLÀ DEL 20-N

Comerç pintat

Benvolguts germans i germanes, són temps difícils per al botiguer manresà. Valga'm Déu! Dia sí i l'altre també veiem baixar persianes que ja no pujaran mai més ni ajudades per l'empenta inabastable de Jesucrist el nostre salvador. Algunes botigues han estat tan perennes com un sospir. S'acaben quan s'acaben els recursos. D'altres, però, són històriques i posen el punt i final a un episodi més del nostre passat econòmic i ciutadà. Aquesta tònica, ho sap Nostre Senyor, és generalitzada, massa generalitzada. I tot i que la UBIC celebri els 700 anys de la Fira de Sant Andreu i vulgui fer els ulls grossos, m'han informat que ja li ha sortit un *spin off* (parlant en termes de sèrie televisiva) que, sota el mateix sostre, ara també vol dinamitzar el decrepit panorama comercial de la ciutat. Per fer-ho, ja compta amb una subvenció que ha decidit invertir en anàlisi i acció. No pas en fer cagarel·la. A fe de Déu que faria bona falta deixar-se de les rivalitats seculars per fer caure el llum de Nadal a la porta de l'establiment i començar a pedalar conjuntament. I, val a dir i que Déu em perdoni, que a la junta indestruïble dels comerciants li agrada massa el gran tiberi i la pompositat i, per contra i com l'Altíssim recomanaria, és poc propensa a fer confiança a les idees, la diversitat i la potencialitat del col·lectiu.

No sé pas si amb afany nostàlgic o amb la voluntat de dignificar i recuperar antigues zones comercials, alguns artistes han pintat els baixos dels edificis del carrer Barreres on, antany, hi havia hagut activitat comercial. Abans de les grans cadenes de supermercats, del Pryca i de l'outlet. Déu n'hi do quina moral!

Però, tampoc no és una bajanada provar de reactivar sectors d'una Manresa que sovint encara es vanta de ser una *capital comercial*. Una iniciativa curiosa en un municipi amb gran tradició escenogràfica. On l'attrezzo i la tramoia –teatral i en la vida ciutadana– sempre ha funcionat a base de bé. En tot cas, Déu sap que els temps de comerç tradicional ja han caducat i, avui en dia, cal estar molt especialitzat i ser molt professional per combatre la potència dels grans distribuïdors que arrassen amb la seva política de preus i ressò mediàtic.

Mentrestant, no puc deixar de comentar l'auge comercial que, a repèl, protagonitzen les comunitats de nouvinguts. El col·lectiu magribí, sense anar més lluny, i amb l'empenta que els dóna la seva fe, és especialista, en un tres i no res, en transformar un

local on es compri i es vengui de tot. Importa poc l'estètica, els estudis de mercat i, potser moltes vegades, el rigor legal d'algunes instal·lacions. I d'això últim que afirmo, que Déu m'agafi confessat i em fustigui si m'equivoco. A l'empenta nord-africana cal afegir-hi la capacitat financera xinesa. Aliena –a fe de Déu!– els arxiconeguts mercats que dinamiten la integritat econòmica d'Europa i fan caure governs sencers. El xinès compra, fa projectar i paga als proveïdors bitllo bitllo i viu al marge del nostre constantment emmalaltit sistema bancari. Sense problemes. Avui per a tu, demà per a mi. Tot per al col·lectiu i la família. Un punt i a part davant de la resta del comerç que, ara per ara, ens conformem a dibuixar de mentida a algunes façanes velles mentre que l'autèntic, de moment ho sap Déu, ens l'hem de pintar a l'oli. ■

lo gaiter del calders

Tot ha anat com em temia i el PP a nivell d'Estat, amb Intereconomia. tot de blau ens ho ha pintat.

I quin futur ens espera?
Fer costat a l'Artur Mas
que amb el pacte per bandera
intenta sortir del pas?

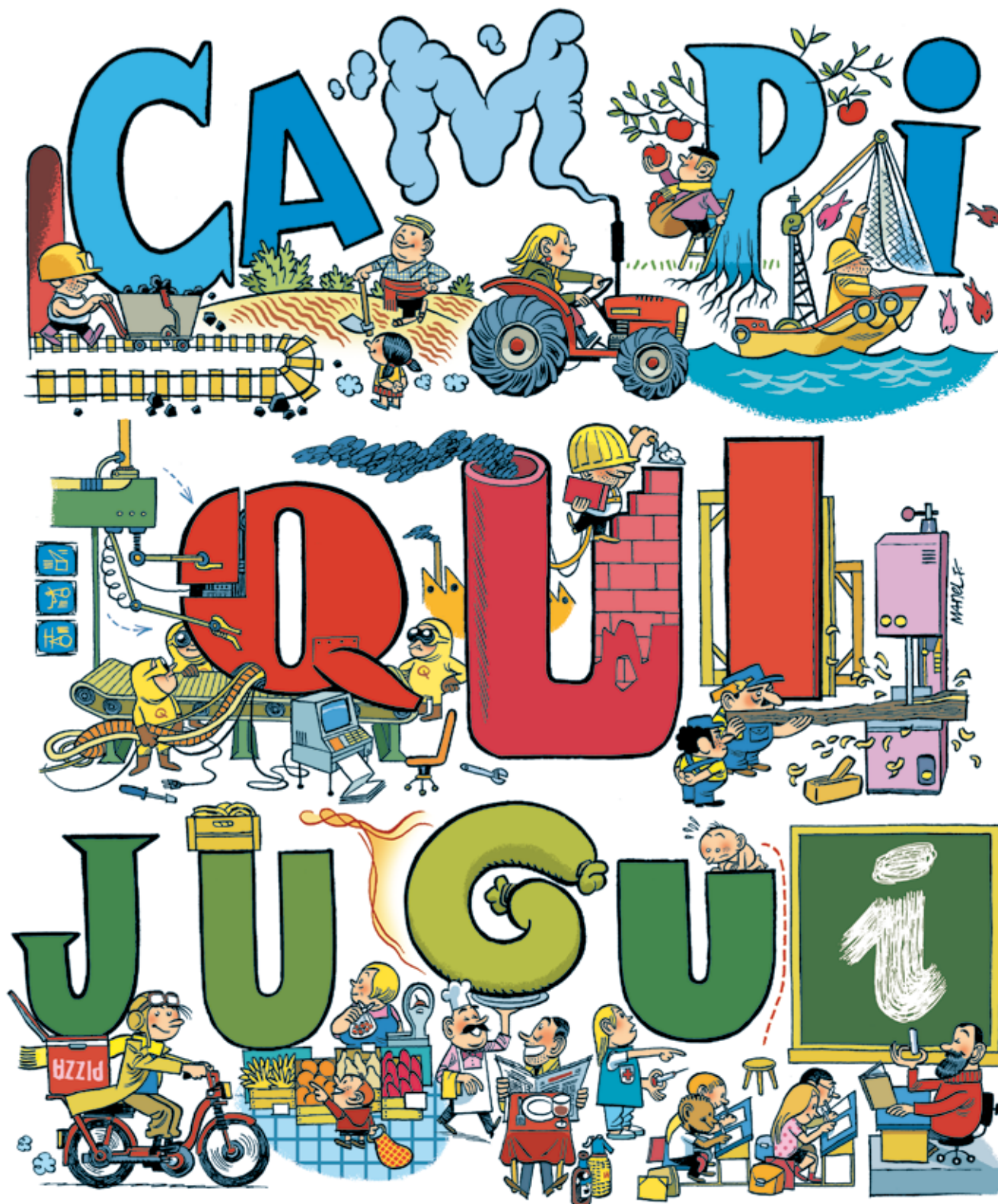
Amb aquesta pastanaga
manté contents els porucs;
més d'un està que no caga..
Som una colla de rucs.

Ben cert és que Espanya ens roba però no cal que ens fem el matxo posant la Gispert a prova tot dient-li mamarratxo.

L'Ajuntament de Manresa
per poder fer algun calé
i sortir de la pobresa
s'ha de vendre el poc que té.

Posar multes a balquena,
pagar tard i malament,
fer retalls de tota mena
i tocar els (s)ous a la gent ■

26 SALÓ DE LA INFÀNCIA I LA JOVENTUT · Manresa 2011

Al Palau Firal de Manresa del 23 de desembre al 4 de gener
Horari: de 16 a 20,30 h. **(dia 25 tancat)**

Vine amb Bus!
Gratuït des del centre de Manresa

Un luxe

Emporta't un exclusiu joc de tovalloles de El Caballo en incrementar el saldo del teu compte en 4.000 € i mantenir-lo durant 70 dies.
TAE: 2,38%

Promoció vàlida per a ingressos en compte corrent o llibreta a la vista, de fons provinents d'una altra entitat entre el 14/11/2011 i el 09/01/2012 i mantinguts durant 70 dies. Remuneració en espècie subjecta a la legislació fiscal vigent. TAE 2,38%. No existeix retribució en efectiu. Impostos aplicables (IVA: 3,24 € i IRC: 4,10 €) a càrrec del client. Oferta vàlida fins al 09/01/2012 o fi d'existències, limitada a 30.000 unitats. Consulta'n les condicions a la teva oficina de Caixa Penedès - BMN.